

BERGEN
KOMMUNE

NORGES BESTE BY Å VÆRE STUDENT I - TEMAPLAN FOR STUDENTER

Vedtatt av Bergen bystyre

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 21.06.2023 sak 204/23 og fattet følgende vedtak:

1. Bystyret vedtar «Norges beste by å være student i – temaplan for studenter».
2. Tiltak som krever økte budsjettmidler, må bli vurdert i forbindelse med den årlige rulleringen av handlings- og økonomiplanen.
3. Bystyret ber byrådet jobbe for at prisen på enkeltbilletter på kollektivtransport for studenter, alltid skal være billigere enn en voksenbillett.
4. Tiltakene under Grønn studieby utvides med følgende punkt: Bergen kommune skal legge til rette for at det er HC-parkeringsmuligheter i tilknytning til alle studiestedene og alle studentboligene i Bergen kommune.
5. Bystyret er glad for at byrådet er positive til heve aldersgrensen for hvem som kan få studentrabatt, og ber om at en gir innspill til fylkeskommunen om å ha studentrabatter på kollektivtransport uten aldersbegrensninger.

Merknad

Bystyret ber byrådet om å tilrettelegge for at flere studenter kan skrive bachelor- og masteroppgave for Bergen kommune.

FORORD

Bergen skal være en god, rettferdig og inkluderende by, hvor det er godt å bo for alle uavhengig av økonomi, sosial bakgrunn, funksjonsnivå, livssyn og religiøs tilhørighet. Denne ambisjonen gjelder selvsagt også for byens kommende, nåværende og tidligere studenter.

Bergen er en internasjonal kunnskapsby, med store og tunge fagmiljøer innen utdanning, innovasjon og forskning. Disse miljøene er viktige for utviklingen av kompetansemiljøer og arbeidsplasser i byen, regionen og landet, men de er også en viktig del av byens identitet, historie og kultur. Universitetet, høyskolene og fagskolene våre bidrar ikke bare vesentlig til Bergens økonomi, men de bidrar også til forskning og utdanning av fremtidens arbeidskraft – en kompetanse dette byrådet ønsker skal bli værende i vår region.

Bergen er en attraktiv studentby, og unge kommer fra hele landet og verden, for å studere her. Studentene er også et viktig bidrag til Bergen som kulturby, både ved å engasjere seg i studentkultur og ved å være aktive brukere av byens mange kulturscener. Studenter gjør Bergen til en smartere og mer spennende by, og er slik sett et uvurderlig bidrag til å gjøre Bergen til et attraktivt sted å bo.

Temaplan for studenter viser hvordan spørsmål som er av stor betydning for studenter og Bergen kommune kan løses. Målet med planen er å vise hvordan kommunen skal arbeide for at Bergen skal være Norges beste by å være student i.

Rune Bakervik
byrådsleder

INNHOOLD

Forord _____	3
Sammendrag _____	6
Overordnede rammer _____	12
Student i Bergen 2023 _____	15
Drivkraft for utvikling av studiebyen Bergen _____	21
Rettferdig og inkluderende studieby _____	23
Grønn studieby _____	33
Nyskapende og attraktiv studieby _____	36
Ansvarlig studieby _____	41
Oversikt over økonomiske konsekvenser og ansvar for å følge opp tiltakene _____	46

BAKGRUNN

SAMMENDRAG

«Norges beste by å være student i – temaplan for studenter» ser på hvordan kommunen kan sikre at Bergen skal være Norges beste by å være student i. Studentpolitikk er et politikkområde som går på tvers av alle sektorer og handler om mange av ansvarsområdene som kommunen har.

Mål og satsinger for planen

Temaplanen viser overordnet mål, strategier, satsingsområder og tiltak for Bergen kommunes studentpolitikk.

Planens overordnede mål er å sikre at Bergen skal være Norges beste by å være student i. For å nå målet er det satt tre strategier som handler om at Bergen kommune skal bidra til at:

- Både kommende og nåværende studenter fra Vestlandet, resten av Norge og utlandet ønsker å studere i Bergen.
- Studentene i Bergen trives og utvikler seg mens de utdanner seg her.
- Nyutdannede oppfatter Bergen som en attraktiv by å bli værende i eller flytte til.

Videre presenteres fem satsingsområder som alle bygger opp under planens overordnede mål:

- Drivkraft for utviklingen av studiebyen Bergen
- Rettferdig og inkluderende studieby
- Grønn studieby
- Nyskapende og attraktiv studieby
- Ansvarlig studieby

For hvert satsingsområde er det utarbeidet en rekke tiltak. Tiltakene er nummererte for å gjøre det enklere å referere til tiltakene, men de står ikke i prioritert rekkefølge.

Med denne planen blir kommunens studentpolitikk samlet i ett dokument.

Hvem har ansvar for studentene?

Studentenes hverdag påvirkes av både nasjonal, regional og lokal politikk. Utdanningsinstitusjonene, studentsamskipnaden og en rekke andre aktører har også stor påvirkning på dagliglivet til studentene. Under følger en gjennomgang av en rekke sentrale aktører og hvilken betydning de har.

Nasjonale styresmakter

Nasjonal politikk har særlig stor påvirkning på studentene både gjennom lovgiving og løyvinger gjennom statsbudsjettet.

De aller fleste studenter i Norge har studielån fra Lånekassen. Reglene knyttet til hvem som kan få studielån, hvor lenge man kan motta lån og hvor mye studielånet kan være, besluttes av nasjonale myndigheter.

Det er også nasjonale myndigheter som gir tilskudd til bygging av studentboliger, det generelle velferdsarbeidet til studentsamskipnadene og til universiteter og høyskoler. I tillegg gir de støtte til de landsomfattende interesseorganisasjonene for studentene. Nasjonal politikk innenfor feltene næring, arbeid, helse, høyere utdanning, forskning og lignende har også stor påvirkning på studentenes hverdag.

I tillegg setter nasjonal politikk og løyvinger viktige rammer og forutsetninger for regional og kommunal politikk.

Utdanningsinstitusjonene

Bergen har i dag ett universitet Universitetet i Bergen (UiB), samt en rekke høyskoler¹ og fagskoler, blant annet Høgskulen på Vestlandet (HVL), NHH Norges Handelshøyskole, Handelshøyskolen BI, VID vitenskapelige høgskole, NLA Høgskolen, Høgskolen Kristiania, Fagskolen Vestland, Bergen Arkitekthøgskole (BAS), Skrivekunstakademiet, Fagskolen Kristiania, Kunstsolen i Bergen (KiB) og Noroff. Felles for disse er at de er tilknyttet studentsamskipnaden Sammen. I tillegg er Sjøkrigsskolen lokalisert i Bergen. Det finnes også noen mindre fagskoler i Bergen, eksempelvis AOF Fagskolen og Fagskolen Aldring og helse. Noen utdanningsinstitusjoner har registrert studiested i Bergen, men tilbyr kun utdanning på nett. Ett eksempel på dette er Folkeuniversitetets fagskole.

Universitet, høyskoler og fagskoler går ofte under samlebegrepet utdanningsinstitusjoner. Noen av institusjonene er statlige, en er fylkeskommunal og noen private. Uavhengig av eierforhold har utdanningsinstitusjonene det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Utdanningsinstitusjonens ledelse skal, i samarbeid med studentsamskipnaden, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre det helhetlige læringsmiljøet ved utdanningsinstitusjonen.²

Studentsamskipnaden på Vestlandet - Sammen

Studentsamskipnaden Sammen har til oppgave å ta seg av velferdsbehovet til alle studenter som betaler semesteravgift til utdanningsinstitusjonene som er tilknyttet Sammen. Studentvelferdstjenester er velferdstjenester til studenter hvor formålet er å støtte opp om de særskilte behovene studentene har i kraft av sin livssituasjon som studenter. Dette dreier seg om tjenester innen kantine, bolig, trening, helse- og omsorgstjenester, rådgivning, studentsosiale, -demokratiske, -faglige og -kulturelle tiltak, barnehageplasser og salg av studielitteratur.³

Studentsamskipnadene skal tilpasse studentvelferdstilbudet etter de lokale studentenes ønsker og behov, samt øvrige lokale forutsetninger, som tilbudet på stedet ellers, inntektsgrunnlag for tjenestene og studentsamskipnadens økonomi.

---

¹ Flere av høyskolene har uttrykt universitetsambisjoner.

² [Studentsamskipnadsloven §5. Utdanningsinstitusjonens ansvar for studentenes velferd](#)

³ [Forskrift om studentsamskipnader § 8. Studentvelferdstjenester](#)

Studentsamskipnaden er brukerstyrt ved at studentene har flertall i styret ved styreleders dobbeltstemme. Gjennom brukerstyringen har studentene avgjørende innflytelse på prioriteringer og strategier.

Spesielt om finansiering av studentboliger

Studentboliger finansieres gjennom tilskudd og lån. Kunnskapsdepartementet (KD) tildeler tilskudd til studentsamskipnader og studentboligstiftelser etter søknad. Tilskudd og låneordning forvaltes av Husbanken som godkjenner prosjektene og utbetaler. Det gis normalt sett ikke tilskudd til rehabilitering, kun til nybygg som medfører nettovest i antall studentboliger. Det er fastsatt grense for kostnad knyttet til kostnad pr. hybelenhet, slik at man skal unngå at leieprisene blir for høye. Fra 2021 kan utgifter knyttet til tomteerverv holdes utenfor kostnadsrammen ved søknad om godkjenning. Endringen ble innført slik at studentsamskipnader og studentboligstiftelser kan erverve tomter i pressområder uten at dette går utover mulighet for tilskudd på grunn av dyre totalkostnader.

I et kommunalt eiendoms perspektiv er det et gjennomgående prinsipp at kommunen kjøper og selger til markedspris, ofte også omtalt som virkelig verdi. Med virkelig verdi menes det beløpet en eiendel kan selges for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom uavhengige parter. I de tilfeller kommunens skulle overdra en eiendom vederlagsfritt eller til en salgspris lavere enn markedspris, stiller Kommuneloven med tilhørende bestemmelser krav om at differansen mellom salgspris og markedsverdi blir utgiftsført som tilskudd i driftsregnskapet. Formålet med bestemmelsen er å synliggjøre verdien av det tilskuddet kommunen yter gjennom overdragelsen. Vederlagsfrie overdragelser eller salg under markedspris kan derfor få vesentlige, negative konsekvenser for kommunens driftsregnskap.

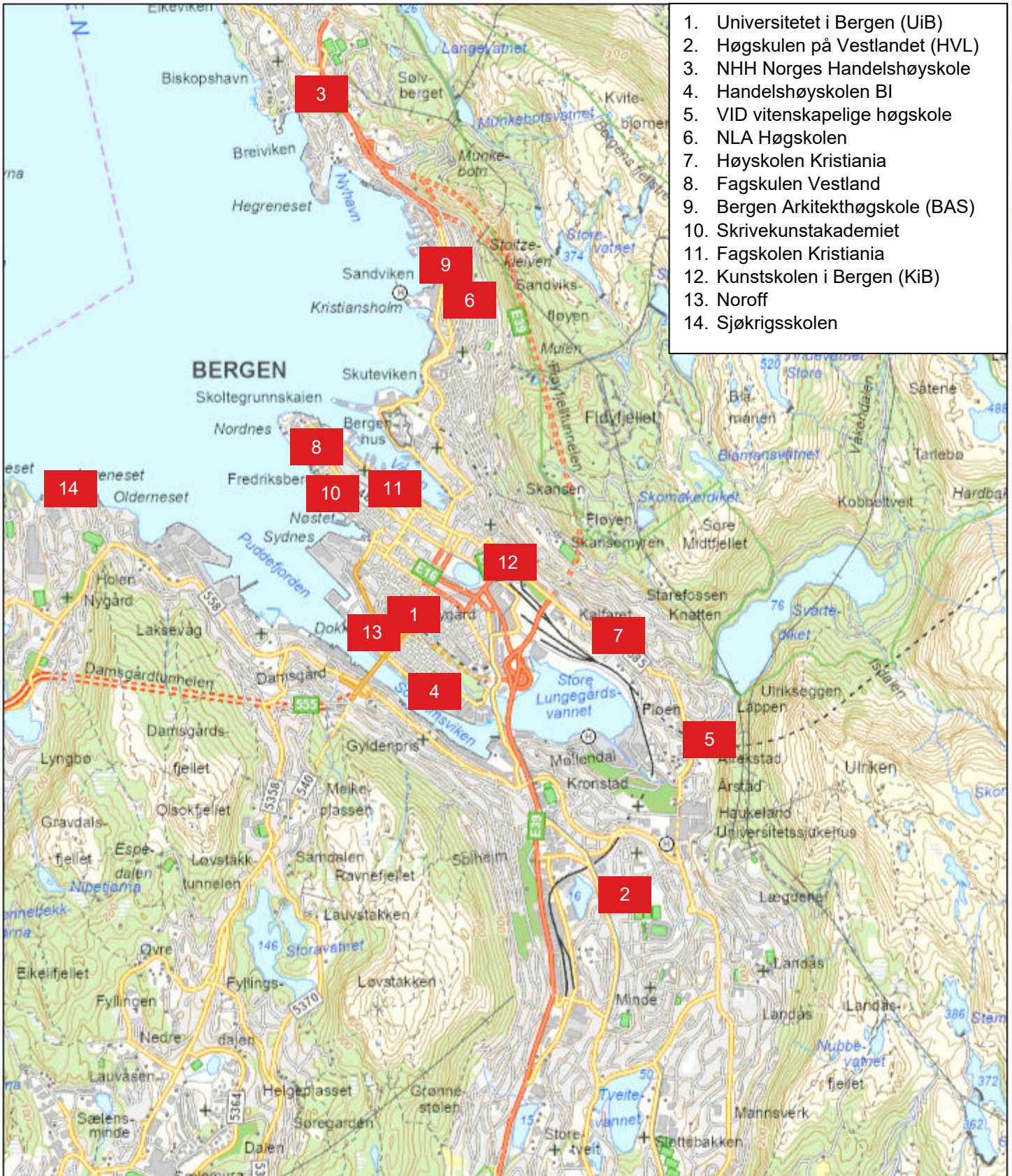
Vestland fylkeskommune

Vestland fylkeskommune har en rekke ansvarsområder som påvirker studentenes hverdag, eksempelvis ansvar for offentlig tannhelse og kollektivtrafikk.

I tillegg eier Vestland fylkeskommune Fagskolen Vestland som tilbyr petroleumstekniske og maritime utdanninger på Nygård og tekniske og helsefaglige utdanninger på Nordnes.

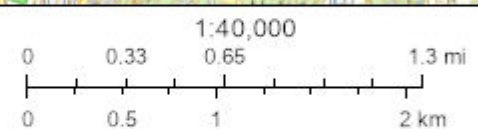

Kart over et utvalg av utdanningsinstitusjonene i Bergen

1. Universitetet i Bergen (UiB)
2. Høgskulen på Vestlandet (HVL)
3. NHH Norges Handelshøyskole
4. Handelshøyskolen BI
5. VID vitenskapelige høgskole
6. NLA Høgskolen
7. Høgskolen Kristiania
8. Fagskulen Vestland
9. Bergen Arkitekt- og Designhøgskole (BAS)
10. Skrivekunstakademiet
11. Fagskolen Kristiania
12. Kunsthøgskolen i Bergen (KiB)
13. Noroff
14. Sjøkrigsskolen

12.1.2023, 11:36:27

Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS

Bergen kommune

Som vertskommune for rundt 41 000 universitets- og høyskolestudenter og 1 850 fagskolestudenter, samt nærmere 20 utdanningsinstitusjoner for høyere utdanning, har Bergen kommune stor betydning for at studentene kan leve gode liv i Bergen.⁴

Utdanningsinstitusjonene i Bergen ligger sentralt i byen. Det gjør at studentene er en integrert del av byens samfunns- og kulturliv, men innebærer også en mulig økt hyblifisering av sentrale byområder.

Kommunen har ansvar for studentene på samme måte som for andre innbyggere, men det er noen av kommunens ansvarsområder som spesielt berører studentene. Som vertskommune ønsker Bergen kommune å være en aktiv støttespiller for Sammen når de skal utvikle sine tjenester. Det betyr at kommunen støtter Sammen både økonomisk og gjennom å tilby samarbeid og kompetanse, blant annet når Sammen skal fremskaffe flere studentboliger og utvikle helsetilbudet til studenter. I tillegg har kommunen virkemidler for å påvirke og stimulere studentfrivilligheten og studentkulturen. Bergen kommune tilrettelegger for praksis i studietiden, og jobber for å være en attraktiv arbeidsgiver for studenter både under og etter utdanning.

Økonomiske konsekvenser

De fleste tiltakene i planen kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjettammer. Enkelte tiltak vil derimot kunne kreve økte bevilgninger. Det gjelder:

- Tiltak 4 i «Drivkraft for utviklingen av studiebyen Bergen»: Beholde medlemskapet i Storbynettverket kunnskapsbyer og invitere Utdanning i Bergen til å delta i kommunens delegasjon til nettverket (anslagsvis 25 000 kroner årlig).
- Tiltak 2 i «Rettferdig og inkluderende studieby»: Arbeide for å øke åpningstid ved helsestasjon for ungdom og studenter i sentrum (anslagsvis 145 000 kroner i økte lønnskostnader i året per en time ekstra åpningstid).
- Tiltak 5 i «Nyskapende og attraktiv studieby»: Evaluere pilot med gavekort som kan brukes til kultur, mat eller opplevelser i Bergen for å gi incentiv for byens studenter om å flytte folkeregistrert adresse til Bergen. Basert på evalueringen må det besluttes om ordningen skal bli videreført og eventuelt utvidet (dersom pilotprosjektet skal videreføres og utvides, vil det anslagsvis kreve 4,0 millioner for å dekke kommunens utgifter, men samtidig er inntektene ventet å kompensere for utgiftene knyttet til ordningen).
- Tiltak 2 i «Ansvarlig studieby»: Styrke arbeidet i kommunen med å tilby relevante oppgaver og praksis under studiene. Det skal utredes hvordan dette bør gjøres, herunder om det bør utvikles en sentral ordning for koordinering og formidling av henvendelser, som gjør det enkelt for studenter og utdanningsinstitusjoner å komme i kontakt med relevante fagmiljø. Dette må gjøres i samarbeid med utdanningsinstitusjonene og eksisterende ordninger (eventuell etablering av en slik sentral ordning vil anslagsvis ha en årlig driftskostnad på 2–3 millioner).

---

⁴ Tall for høsten 2022 tilsendt direkte fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Stipendiater er ikke inkludert.

Tiltak som vil kreve økte bevilgninger vil vurderes fremmet i forbindelse med arbeidet med årlig rullering av handlings- og økonomiplan, og gjennomføring vil være avhengig av budsjettmessig handlingsrom og politiske prioriteringer.

Til sist i dette dokumentet følger en oversikt over økonomiske konsekvenser og ansvarsfordeling knyttet til tiltakene i planen. Merk at flere av tiltakene handler om å utrede eller å vurdere ulike løsninger, og at utredningene og vurderingene kan utløse behov for økte bevilgninger. Disse eventuelle konsekvensene er ikke mulig å anslå før utredningene er utført og behovet for økte bevilgninger vil i tilfelle bli løst som beskrevet i avsnittet over.

OVERORDNEDE RAMMER

«Norges beste by å være student i – temaplan for studenter» henger sammen med en rekke føringer og retningslinjer. De viktigste er FNs bærekraftsmål, byrådets politiske plattform, kommuneplanen og studentmeldingen. I planen blir det også referert til en rekke vedtak gjort av byrådet og bystyret som gjelder studentene. Alle disse sier noe om ansvaret og handlingsrommet som Bergen kommune har innenfor studentpolitikkområdet.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene har vært en viktig rettesnor for arbeidet med temaplan for studenter. De 17 bærekraftsmålene er koblet til og fordelt på de fem satsingsområdene i planene.

Det er likevel viktig å minne om at bærekraftsmålene henger tett sammen med hverandre, og oppfyllelsen av målene på ett område er avhengig av oppfyllelse av målene på andre områder. Det betyr at det ikke er mulig å løse ett og ett bærekraftsmål, men at målene må bli løst parallelt gjennom helhetlig arbeid. Fordelingen er derfor ikke perfekt, men gir forhåpentligvis et innblikk i hvordan kommunens arbeid innenfor studentpolitikkområdet henger sammen med kommunens arbeid med å oppfylle FNs bærekraftsmål.

Politisk plattform

Byrådets politiske plattform viser til at Bergen er en attraktiv studentby, og at unge kommer fra hele landet og hele verden for å studere her. Den viser også til at byrådet vil ta ansvar for byens studenter, og ønsker i tillegg at flere skal bli boende når studiene er over.

Byrådet har ifølge plattformen mål om 30 prosent dekningsgrad for studentboliger innen 2030. Dekningsgraden er i dag på 12,8 prosent. Byrådet ønsker derfor at det legges til rette for og bygges flere studentboliger i sentrum og langs kollektivaksen.

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Kommuneplanen er kommunen sitt overordnede styringsdokument, og består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen, og danne grunnlag for tematiske planer og virksomheten til kommunen. Kommuneplanens arealdel viser sammenhengen mellom samfunnsdelen og plan for bruk og vern av areal i kommunen.

I kommuneplanens samfunnsdel *Bergen 2030* er det spesielt tre satsingsområder som påvirker studentene. Disse satsingsområdene handler om at Bergen skal

- satse på kunnskap og kompetanse
- tilby kunnskap, kunst og kultur for hele regionen
- være en attraktiv region å leve og bo i, og å flytte til

I tillegg er det pekt på at flere studentboliger vil gi mindre press på å gjøre om sentrumsboliger til hybler.

Kommuneplanens arealdel *KPA2018* sine hovedgrep er:

- Å gå fra bilbasert til kompakt gåby.
- Bestemmelser som sikrer god livskvalitet.
- Vektlegging av blå og grønne arealer.

Krav med hjemmel i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel *KPA2018* og andre arealplaner og retningslinjer er bestemmende for bygging av studentboliger. For studentboliger som skal eies av en studentskipnad eller studentboligstiftelse er det i *KPA2018* § 9.7 åpnet for å lempe på funksjons- og kvalitetskrav fastsatt i *KPA2018*. Dette er begrunnet med at studentboliger er en midlertidig boform for en utvalgt gruppe og at denne organiseringen sikrer varig lav pris.

Bestemmelsen i § 9.7 kommer til anvendelse i reguleringsplanprosesser for å sikre overordnede og helhetlige vurderinger. Praksis viser at kommunen i ulike planer om studentboliger har akseptert mindre boenheter og uteoppholdsareal enn hva som følger av krav til ordinære boliger, se f.eks. arealplan for Brann Stadion (planID 65160000) og arealplan for Grønneviksøren (planID 60930000). Kommunen strekker seg for å finne gode løsninger sammen med planforslagsstiller innenfor rammene av bestemmelsen i § 9.7. Det er likevel slik at Statsforvalter og andre myndigheter har rett til å fremme innsigelse til planforslag som er i strid med statlige vedtak, mål og retningslinjer innen arealplanleggingen. Effektive planprosesser forutsetter at forslagsstiller legger fram løsninger som tar høyde for, og ivaretar, slike hensyn tidlig i planprosessen.

Studentboligutbygging bør ha utgangspunkt i en planprosess. Kommunen skal imidlertid legge vekt på å få realisert studentboliger innenfor eksisterende bebyggelse også i den enkelte byggesak. I slike byggesaker kommer ikke unntaksbestemmelsen i *KPA 2018* § 9.7 til anvendelse. Der hvor studentboliger er i strid med overordnede planer, forutsetter det dispensasjon. Da foretas en konkret dispensasjonsvurdering, der gjeldende hensyn, ulemper og fordeler vektlegges. I denne sammenheng vil studenters behov og den mer midlertidige bosituasjonen tillegges vekt i vurderingene.

Student i Bergen – studentmeldingen 2020

Student i Bergen - Studentmeldingen 2020 omtaler bredt kommunens ansvar og tilrettelegging for studenter i Bergen, og gir et innblikk i den viktige vertskapsrollen Bergen kommune har for alle som velger å studere i byen. Studentmeldingen omhandler tema som bidrar til å løfte fram Bergen kommune som organisasjon, og ulike tjenester og tilbud. Den er et kunnskapsgrunnlag som gir pekepinn på hvor det senere kan være aktuelt å gå dypere i tematikken. Eksempel på tema som er trukket fram er digitalisering og kommunikasjon, arbeidsliv og praksisplasser, helse, bolig, klima, kulturliv og idrett.

Studentmeldingen ble tatt til orientering av Bergen bystyre i møtet 27.01.2021 sak 6/21. Bystyret bad gjennom vedtak 2 i samme sak at det skulle utarbeides en

temaplan for studenter i Bergen. En temaplan er den mest omfattende plantypen innenfor Bergen kommunes tematiske planlegging. Siden temaplaner definerer tiltak, vil de ha mer direkte økonomiske konsekvenser enn eksempelvis en strategi eller en melding.

STUDENT I BERGEN 2023

Student i Bergen - Studentmeldingen 2020 er et kunnskapsgrunnlag om hvordan det er å være student i Bergen og gir en bred omtale av kommunens ansvar og tilrettelegging for studenter i Bergen. Siden meldingen ble tatt til orientering av bystyret i januar 2021, har Bergen blant annet gått ut av koronapandemien. Det har også kommet til to nye kull med studenter, mens andre har avsluttet studenttilværelsen. Det er derfor behov for et kort, oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Med student i Bergen mener vi en person som studerer ved en utdanningsinstitusjon i Bergen, for eksempel universitet, høyskole eller fagskole. Høsten 2022 var det rundt 41 000 universitets- og høyskolestudenter og 1 850 fagskolestudenter i Bergen. Nærmere 3 300 av disse var utenlandske studenter.⁵

Den typiske, utypiske studenten

Studentene er som befolkningen ellers en mangfoldig gruppe.

Statistisk sentralbyrå (SSB) og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (DBH) opererer kun med kjønnskategoriene mann og kvinne når de viser kjønnsfordelingen for norske studenter. På fagskolene var det høsten 2022 54 prosent menn og 46 prosent kvinner, mens det på norske universitet og høyskoler var 39 prosent menn og 61 prosent kvinner.⁶

I Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT-undersøkelsen)⁷ for 2022 var det for første gang gitt mulighet til å oppgi kjønnsidentitet utover «kvinne» og «mann». I undersøkelsen oppgav 0,7 prosent av de som svarte, en annen kjønnsidentitet enn mann eller kvinne. I SHoT-undersøkelsen blir det ikke oppgitt resultat for gruppen «annen kjønnsidentitet», men undersøkelser om levekår blant lesbiske kvinner, homofile menn, bifile kvinner, bifile menn og transpersoner viser at dette er en gruppe som generelt sett har dårligere levekår enn majoritetsbefolkningen.⁸

Kjønnsfordelingen mellom studentene varierer mye fra studieprogram til studieprogram. Eksempelvis er det på fagskolene innenfor fagene helse, sosial og idrett 88 prosent kvinner, mens andelen menn innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag er 87 prosent.

Studentene er også varierte i alder. Mange kommer rett fra videregående, mens andre har gjerne arbeidet i mange år før de tar videreutdanning eller utdanner seg til noe annet enn de er fra før. Universitets- og høyskolestudentene består i stor grad av

---

⁵ Tall for høsten 2022 tilsendt direkte fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Stipendiater er ikke inkludert. Merk at dette tallet kan omfatte utenlandske personer som ellers bor/oppholder seg i landet til vanlig. Tallet kan derfor være noe høyere enn det som er gjerne omtales som «internasjonale studenter», det vil si personer som spesifikt har kommet til Norge for å studere.

⁶ Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse: [Database for statistikk om høyere utdanning](#)

⁷ For mer informasjon om undersøkelsen, feilmargen o.l., se <https://studenthelse.no/>

⁸ Anderssen, N., Eggebø, H., Stubberud, E. og Holmelid, Ø. (2021). [Seksuell orientering, kjønns mangfold og levekår. Resultater fra spørreundersøkelsen 2020](#). Bergen: Universitetet i Bergen.

unge studenter i heltidsutdanning. På fagskolene er flertallet deltidsstudenter (64 prosent), og halvparten av studentene er eldre enn 30 år.⁹

Dessuten er studentene svært varierte med tanke på landbakgrunn, livssyn og om de er innflyttere til studiebyen eller ikke. I tiltaksdelen under vil vi komme tilbake til at studentene også er en sammensatt gruppe med tanke på blant annet funksjonsnedsettelse, økonomisk situasjon og helsestatus.

De aller fleste studenter i Norge har det bra og generelt opplever de få levekårsproblemer. Ifølge SSB er levekårsproblemene i studentbefolkningen ikke nødvendigvis knyttet til det å være student, men er oftere knyttet til studentenes alder og livsfase. I mange tilfeller ligner studentenes levekår befolkningens når man sammenligner med samme aldersgruppe og familietype.¹⁰

Det å være student setter imidlertid noen rammer for hverdagen som skiller seg fra andre og som kan påvirke levekårene og hvordan studentene har det. Dette gjelder særlig den økonomiske situasjonen studentene står i. De fleste studenter har jobb ved siden av studiene og den totale tidsbruken på arbeid og studier overstiger en vanlig heltidsjobb. En presset økonomi påvirker også hvilke valgmuligheter man har, for eksempel med hensyn til bolig og bokkvalitet.¹¹

Studiebyen Bergen

Bergen by ble grunnlagt på en grønn slette mellom fjellene for nesten 1 000 år siden. Byen har alltid vært et sted man kunne komme til for å lære, eksempelvis om handel. Bergen har helt frem til i våre dager vært et naturlig knutepunkt for handel med utlandet og kysthandel med Nord-Norge. På midten av 1300-tallet var Bergen en av fire handelsbyer med status som kontor for Hansaforbundet. Bergen fikk i denne perioden befestet sin posisjon som en av Nord-Europas viktigste handelsbyer.

Etter hvert ble også Bergen en by man kunne studere i. Universitetet i Bergen er Norges nest eldste universitet og ble formelt etablert i 1946 på grunnlag av eldre vitenskapelige institusjoner på universitetsnivå som kan føres tilbake til 1825.¹² Fra midten av 1900-tallet og frem til i dag ble det etablert en rekke høyskoler og fagskoler som utvidet studietilbudet ytterligere.

Bergen er en kunnskapsby, og både kunnskapsinstitusjonene og studentene setter et viktig preg på byen.

I Norge finnes det et mangfold av studiebyer- og bygder. Det er i midlertidig studiebyene Oslo, Bergen og Trondheim som har flest studenter.

SHoT-undersøkelsen fra 2022 viser at et klart flertall av studentene i Norge (75 prosent) rapporterer at de er fornøyde med studiebyen eller stedet totalt sett. Tilfredsheten er lavest blant de eldste studentene, og blant studentene i Sørøst- og

---

⁹ Statistisk sentralbyrå: [Studenters levekår 2021. En levekårsundersøkelse blant studenter i høyere utdanning.](#)

¹⁰ Statistisk sentralbyrå: [Studenters levekår 2021. En levekårsundersøkelse blant studenter i høyere utdanning.](#)

¹¹ Statistisk sentralbyrå: [Studenters levekår 2021. En levekårsundersøkelse blant studenter i høyere utdanning.](#)

¹² Universitetet i Bergen: [Universitetet i Bergen historie.](#)

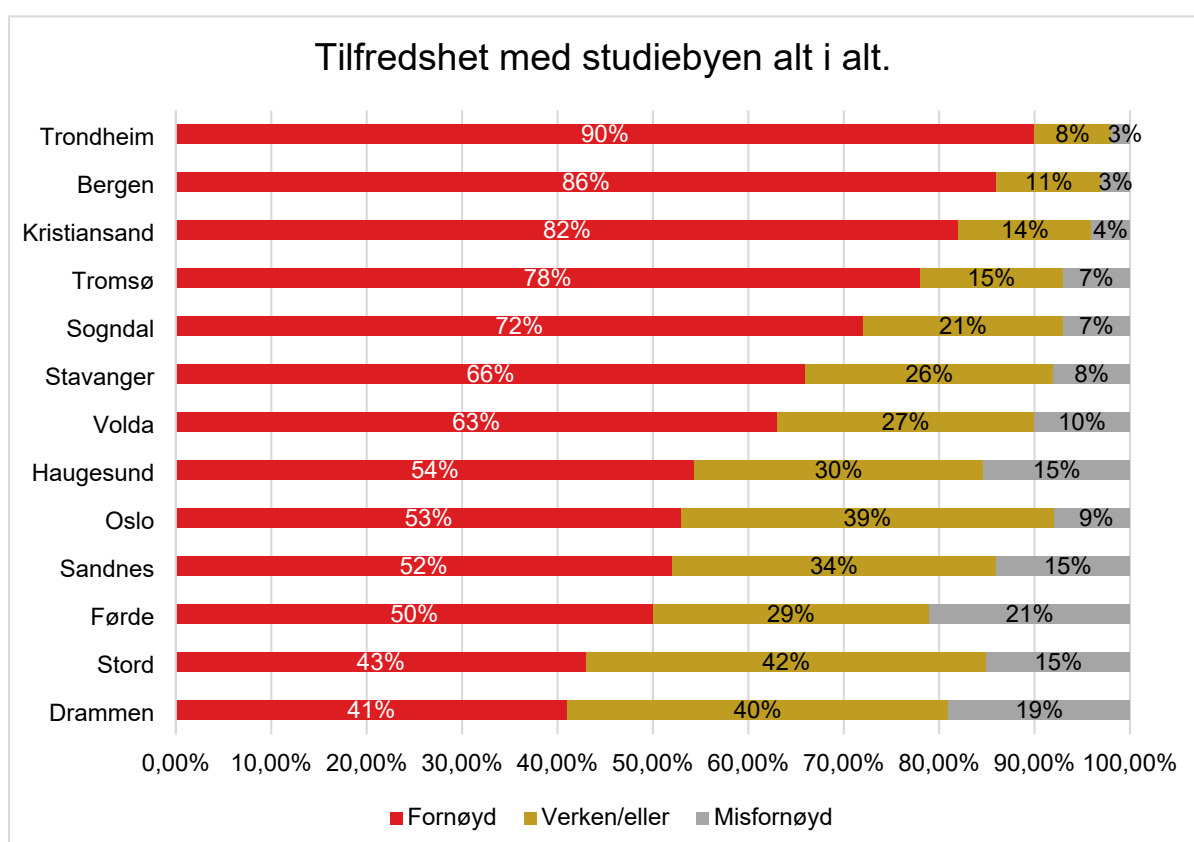
Nord-Norge, mens den er høyest blant utenlandsstudenter og studenter i Vest- og Midt-Norge. Den generelle tilfredsheten med studiebyen er omtrent på samme nivå som i 2018, men noe lavere enn i 2010 og 2014.

Nasjonalt rapporterer om lag 6 av 10 studenter at de er fornøyd med kulturtilbudet, helsetilbudet, kollektivtilbudet, utelivstilbudet og studentmiljøet i studiebyen, mens bare en tredjedel er fornøyd med boligtilbudet.

Tilfredsheten med studiebyen i forhold til kultur-, helse-, kollektiv-, utelivstilbud og studentmiljø er undersøkt på tvers av studiesteder. Samlet sett er det et mønster hvor de store byene Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø ligger relativt sett høyt på tilfredshet sammenlignet med mindre studiesteder, samtidig som det er stor variasjon i forhold til hvor godt de mindre studiestedene kommer ut i forhold til tilfredshet på de ulike målene.

Blant studentene i Vest-Norge varierer andel studenter som har svart at de er ganske eller svært fornøyd med studiestedet alt i alt fra 86 prosent på det høyeste til rundt 43 prosent på det laveste. Tilfredsheten er høyest blant studenter i Bergen (86 prosent), etterfulgt av Sogndal (72 prosent) og Stavanger (66 prosent), mens tilfredsheten er lavest på Stord.

Dersom man sammenligner tallene for Bergen med de andre studiebyene, ser man at det kun er to andre studiesteder der studentene er mer tilfredse: Trondheim og Svalbard. Her svarer 90 prosent av studentene at de er tilfredse med studiebyen.

Figur 1: Tilfredshet med studiebyen alt i alt for studiestedene på Vestlandet, samt for kommunene som er med i KS Storbymnettverk (med unntak av Bærum som ikke er et studiested). Kilde: SHoT-undersøkelsen, 2022.

I tiltaksdelen under blir bergensstudentenes tilfredshet med kultur-, helse- og kollektivtilbudet presentert der det er relevant.

Koronastudentene

Studenter ved læresteder for høyere utdanning har gjennom koronapandemien opplevd gjentatte perioder med fysisk nedstenging, strenge smitteverntiltak og digital undervisning. I motsetning til elever i videregående skole bor studenter ofte borte fra familiene sine, typisk med begrenset plass og ofte på et sted som de nylig har flyttet til. Derfor har de som regel et begrenset sosialt nettverk. Dette er noe av bakgrunnen for at flere aktører har reist bekymring for studentenes situasjon gjennom pandemien.¹³

Årene 2020 og 2021, samt vårsemesteret 2022, har i større eller mindre grad blitt påvirket av smittetiltak og perioder uten fysisk undervisning. I tillegg ble velkomstuken, som mange opplever som et viktig sosialt startpunkt på studietiden, frarådet høsten 2020 og påvirket av smitteverntiltak høsten 2021. Studentene har også merket tiltak som begrensinger på fritidsaktiviteter og uteliv.

NOU 2022: 5 Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2. Rapport fra Koronakommisjonen har en egen gjennomgang av studentenes situasjon under koronapandemien.¹⁴ Ut fra dataene kommisjonen hadde tilgjengelig, var det ikke mulig å si at studentene hadde lavere læringsutbytte. Gjennomgangen viste derimot at flere av studentene har opplevd lavere livskvalitet og mindre tilfredshet med studiestedet i koronaperioden. Flere har også opplevd symptomer på lettere psykiske lidelser enn det som var tilfellet før pandemien. Det er uklart om dette er forbigående og knyttet til perioder med omfattende smitteverntiltak, eller om store grupper av studenter vil fortsette å ha plager som depresjon, søvnvansker og sviktende motivasjon også på lengre sikt. Uavhengig av tidsperspektivet er det viktig å være klar over at mange studenter har lidd et velferdstap i en viktig periode av livet, og at mange har fått en tøffere start på voksenlivet enn det årskullene som kom før dem har hatt.

Hvor kommer studentene fra og hvor blir de av?

Et viktig argument for å legge til rette for utdanningsinstitusjoner i Bergen, er at de bidrar med kompetanse arbeidsmarkedet trenger. Det er også viktig å holde på studenter fra vestlandsfylkene på Vestlandet gjennom studietiden, samtidig som vi tiltrekker oss studenter fra resten av landet og utlandet. I 2022 var halvparten av studentene som ble tatt opp som studenter ved utdanningsinstitusjoner i Vestland gjennom Samordna opptak allerede folkeregistrert i Vestland.

Utdanningsinstitusjonene i Vestland rekrutterte i 2022 studenter fra alle de norske fylkene. Viken (12 prosent), Rogaland (10 prosent), Oslo (7 prosent) og Møre og Romsdal (5 prosent) var de fylkene som bidro med flest studenter til utdanningsinstitusjoner i Vestland sett bort fra Vestland selv.¹⁵

---

¹³ [NOU 2022: 5 Myndighetens håndtering av koronapandemien – del 2. Rapport fra koronakommisjonen.](#)

¹⁴ [NOU 2022: 5 Myndighetens håndtering av koronapandemien – del 2. Rapport fra koronakommisjonen.](#)

¹⁵ Samordna opptak: [Søker- og opptakstall 2022.](#)

Det er mye som tyder på at konkurransesituasjon om de nye studentene i årene som kommer, vil tilspisse seg både som følge av demografiske endringer og endringer i sektoren.

Kandidatundersøkelsen 2022¹⁶ viser blant annet hvor i landet studenter som ble uteksaminert fra UiB, HVL og NHH arbeider. Ifølge undersøkelsen har Vestland fylke en nettogevinst på 3,2 prosentpoeng. Det betyr at det er 3,2 prosentpoeng flere av kandidatene som arbeider i Vestland nå, enn som kom fra Vestland i utgangspunktet.

Det er en tydelig draging mot hovedstaden. Mens kun 6 prosent av de uteksaminerte studentene bodde der før de begynte å studere, arbeider 15,7 prosent i Oslo nå. Dette tilsvarer en nettogevinst på 9,8 prosentpoeng.

De fleste kandidatene (91 prosent) oppgir å ha fått jobb på det geografiske stedet de ønsker. Dette er en god indikasjon på at flyttestrømmen inn og ut av vestlandsfylkene, før og etter studiene, i stor grad er motivert av geografisk preferanse fremfor nødvendighet.

---

¹⁶ Ideas2evidence rapport 02/2023: [Kandidatundersøkelsen på Vestlandet 2022](#)

TILTAKSDEL

DRIVKRAFT FOR UTVIKLING AV STUDIEBYEN BERGEN

Samarbeid er avgjørende for å lykkes med å sikre at Bergen skal være Norges beste by å være student i. For at Bergen fortsatt skal være en god studieby er man avhengig av tett samarbeid med studentorganisasjonene og samarbeid mellom utdannings- og forskningsinstitusjonene, næringslivet og det offentlige. Bergen kommune skal være en drivkraft for slikt samarbeid.

Som vertskommune for en rekke utdanningsinstitusjoner kan Bergen kommune innta tre ulike roller: passiv, tilrettelegger eller pådriver.¹⁷ En vertskommune kan innta en passiv rolle dersom den oppfatter at rollen primært er å ivareta lovpålagte oppgaver. Gjennom en tilretteleggerrolle vil vertskapsbyen primært se det som sin rolle å understøtte utvikling og initiativ fra kunnskapsinstitusjonene og studentene som er i tråd med vertsbyens interesser. Vertsbyen har en pådriverrolle dersom de ser kunnskapsinstitusjonene og studentene som en viktig strategisk ressurs og ser behov for å mobilisere kunnskapsinstitusjonene, studentene og andre tilknyttede aktører for å få til en utvikling i tråd med byens politiske mål og strategier.

Bergen kommune ønsker å ha både en tilrettelegger- og pådriverrolle for studiebyen Bergen. Kommunen har og deltar derfor på en rekke møteplasser mellom utdannings- og forskningsinstitusjonene, næringslivet og det offentlige. Møteplassene fungerer som forum for gjensidige orienteringer mellom ulike parter med ansvar for studentene. Gode møteplasser er derfor en viktig forutsetning for at Bergen kommune kan være en drivkraft for studiebyen Bergen.

Byrådsleders kontaktutvalg

Byrådsleder har møter med representanter fra studentdemokratiene og universitets- og høyskolemiljøet flere ganger i året. I tillegg har studentorganisasjonene fra 2021 hatt mulighet til å holde en orientering for hele byrådet en gang i året, og oppfordres til å ta kontakt når de har aktuelle saker. Samarbeidet knytter studentene og byens politiske ledelse tettere sammen i den hensikt å ta opp politiske saker om er av interesse for studentene, som studentvelferd, studentboliger, tilrettelegging for gående og syklende, kollektivtilbud og studentkultur.

I 2020, 2021 og 2022 gikk noen av de faste møtene ut på grunn av koronasituasjonen og på grunn av den utfordrende politiske høsten 2022. Samtidig var det i 2020 og 2021 flere møter med studentlederne og universitets- og høyskolemiljøene med korona og smitteverntiltak som tema.

I tillegg til byrådsleders kontaktutvalg, er høring av politiske planer et viktig virkemiddel for å få innspill fra studentene.

---

¹⁷ [Storbyene og kunnskapsinstitusjonene](#). Rapport utarbeidet for KS Storbyforskning v/ storbyene.

Utdanning i Bergen

Utdanning i Bergen er en strategisk nettverksorganisasjon som legger til rette for samarbeid og kompetansebygging mellom utdanningsinstitusjoner, kommune, fylke, studenter og næringsliv i regionen. Bergen kommune er ett av elleve medlemmer. I fellesskap jobber Utdanning i Bergen for å utvikle og styrke Bergens posisjon som en fremragende kunnskaps- og studieby. Organisasjonen arbeider for at motiverte studenter skal velge Bergen, og at nyutdannede blir værende i regionen etter endt utdanning.

Utdanning i Bergen jobber aktivt med ulike tiltak for å synliggjøre studentmiljøet og studentfrivilligheten i byen. De skaper møteplasser for medlemmene, med mulighet for erfaringsutveksling. Nettsidene til Utdanning i Bergen er en god ressurs med mye informasjon rettet mot mulige studenter og studenter, både på engelsk og norsk.

Storbynettverket kunnskapsbyer

I Storbynettverket kunnskapsbyer er det sentrale temaet kommunens samhandling med byens universitets- og høyskolemiljøer. Deltakelsen med Oslo, Trondheim, Stavanger, Kristiansand og Tromsø i dette nettverket, skaper potensiale for å reflektere over hvordan Bergen arbeider for å løse noen av de utfordringene vi står overfor som studieby.

TILTAK

1. Sikre regelmessige møter i byrådsleders kontaktutvalg, med minst 2 møter i året. Vurdere sammensetningen av utvalget på nytt og informere godt til de utvalget angår og andre interessenter.
2. Aktivt invitere studentorganisasjonene til å gi innspill til høringer av politiske planer som angår studentene.
3. Bruke medlemskapet i Utdanning i Bergen til å løfte og oppfylle tiltak fra denne planen.
4. Beholde medlemskapet i Storbynettverket kunnskapsbyer og invitere Utdanning i Bergen til å delta i kommunens delegasjon til nettverket.

Relevante planer og saker

- [Instruks for samfunnsplanlegging i Bergen kommune \(planinstruks\)](#)
- [Representantforslag fra Andreas Madsen Berg \(SV\) om å forsterke tilknytningen mellom studenter og kommunen](#)

RETTFERDIG OG INKLUDERENDE STUDIEBY

Bergen skal være en rettferdig og inkluderende by for alle, med små forskjeller og like muligheter.

Helse

SHoT-undersøkelsen fra 2022 viser at 74 prosent av studentene nasjonalt oppgir at de har god eller svært god helse. Mange rapporterer likevel om fysiske sykdommer/plager. De vanligste sykdommene/plagene er allergi/intoleranse (31 prosent) og migrene og eksem (12–13 prosent). Nesten 4 av 10 studenter har hatt mye eller svært mye helseplager den siste uken. Følelse av trøtthet (48 prosent) er den vanligste helseplagen.

Søvnproblemer (25 prosent), hodepine (22 prosent) og nakkesmerter (20 prosent) er også utbredt. 42 prosent av studentene har søkt hjelp for fysiske plager det siste året.

Seksuell helse er en del av folks generelle helse, og kan defineres som fysisk, psykisk, emosjonelt og sosialt velvære relatert til seksualitet. Seksualitet omfatter blant annet kjønnsidentitet, seksuell orientering, erotikk, glede, intimitet og reproduksjon. God seksuell helse er en ressurs og beskyttelsesfaktor som fremmer livskvalitet og mestringsferdigheter gjennom hele livet.¹⁸ Fra sommeren 2022 har det vært en klar økning i antall tilfeller gonoreé i aldersgruppen 20 til 30 år i Bergen.

Det har blant studentene vært en betydelig økning i rapporterte psykiske plager fra SHoT-undersøkelsen i 2010 og frem til 2022-undersøkelsen. Andelen studenter med det som kan karakteriseres som alvorlige psykiske plager har økt fra nesten hver 6. student i 2010 til over hver 3. student i 2022. Andelen er likevel noe redusert sammenlignet med SHoT-undersøkelsen som ble gjennomført i 2021. Det er også en tydelig økning i forekomsten av selvrapporterte psykiske lidelser. Hver 5. student rapporterer nå å ha en psykisk lidelse. Totalt oppgir 21 prosent å ha søkt hjelp for psykiske plager de siste 12 måneder. 14 prosent oppgir at de benytter psykolog/psykiater, og av disse oppgir 37 prosent at de bruker psykolog/psykiater i regi av studentsamskipnaden.

Ensomhet øker faren for både fysiske og psykiske lidelser.¹⁹ Hele 29 prosent oppgir at de ofte eller svært ofte savner noen å være sammen med. Tilsvarende oppgir 20 prosent at de ofte/svært ofte føler seg utenfor og 20 prosent at de ofte/svært ofte føler seg isolert. 15 prosent av studentene svarer ofte/svært ofte på alle de tre

¹⁸ Helsedirektoratet: [Sektorrapport om folkehelse 2021 – kap. 4.6 Seksuell helse.](#)

¹⁹ Helsenorge.no: [Fakta om sosial støtte og ensomhet.](#)

1 UTRYDDE FATTIGDOM

2 UTRYDDE SULT

3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET

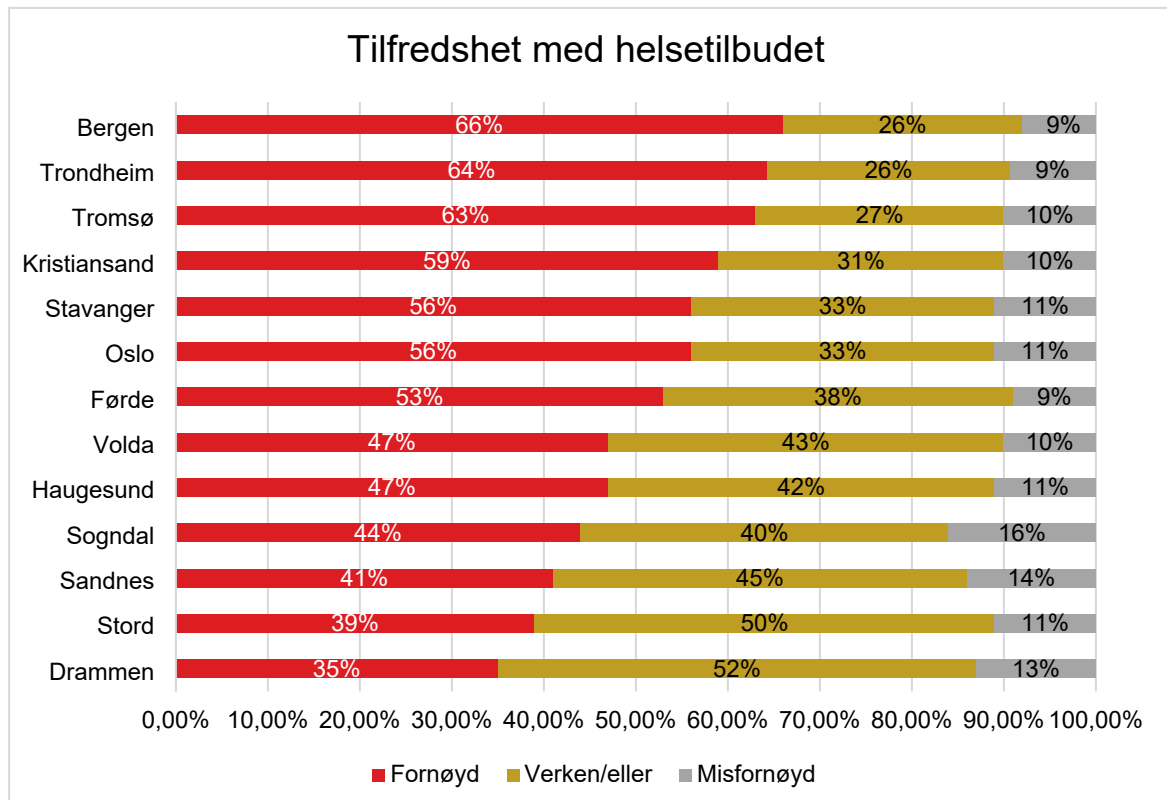
5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

7 REN ENERGI TIL ALLE

spørsmålene om ensomhet. Selv om det er en tydelig nedgang i ensomhet siden 2021, er nivået på ensomhet noe høyere enn i 2018.

Figur 2: Tilfredshet med helsetilbudet for studiestedene på Vestlandet, samt for kommunene som er med i KS Storbymnettverk (med unntak av Bærum som ikke er et studiested). Kilde: SHoT-undersøkelsen, 2022.

Studenter har rett til samme type helsehjelp som resten av befolkningen. Med andre ord kan studenter i Bergen ved behov benytte seg av de samme helsetjenestene som resten av befolkningen. Eksempelvis kan studenter benytte seg av kommunes tilbud innen psykisk helse som rask psykisk helsehjelp, aktivitetssentre og aktivitetstilbud og oppfølgingstjenesten.²⁰

Kommunen vil i løpet av 2023 utarbeide en strategi for å bedre tilgangen til fastlegetjenester. Dette vil bedre forholdene for alle studenter, men spesielt for dem som trenger langvarig oppfølging av psykiske helsetjenester både i primær- og spesialisthelsetjenesten. Personer med alvorlige psykiske helseplager er en av de fire fokusgruppene som kommunen samarbeider med Helse Bergen i det nyopprettede helsefellesskapet. Bergen kommune går inn i dette arbeidet med mål om bedre integrasjon mellom helsetjenestenivåene for denne gruppen, noe som også vil komme studentene til gode.

I tillegg har Sammen mange helsetilbud rettet mot studenter som samarbeid med Strandsiden legesenter om legetjenester til studenter i Bergen, eget tannhelsetilbud, helsefond der de som har hatt store utgifter relatert til helse kan søke om refusjon og flere tilbud innenfor psykisk helse. Bergen kommune bidrar med økonomisk støtte til

²⁰ For mer informasjon om kommunens psykiske helsetjenester, se [innbyggerhjelp med tema psykiske helsetjenester i kommunen](#).

Sammen Psykisk Helse. Helsestasjon for studenter har åpent tre ettermiddager i uken. Denne helsestasjonen er lokalisert i Familiens hus i Møllendalsveien med egne lokaler og egen inngang. Helsestasjonen har et utvidet tilbud til studenter til og med 25 år, men ingen blir avvist. I tillegg vurderes det å midlertidig utvide åpningstidene og heve aldersgrensen til inntil 29 år for å få det pågående utbruddet av seksuelt overførbare infeksjoner under kontroll.

Bergen kommune arrangerer også kurs for nøkkelpersonell ved høyere studiesteder og ansatte i Sammen i selvmordsforebygging, hvor ansatte lærer å møte personer i kriser på en trygg måte.

Studentene i Bergen har høyest tilfredshet med helsetilbudet i Norge (66 prosent), ref. figur 2 over. Deretter følger Trondheim (64 prosent), Tromsø (63 prosent), Kristiansand (59 prosent), Stavanger (56 prosent) og Oslo (56 prosent).

Å drikke alkohol, selv i små mengder, øker risikoen for en rekke helseskader, blant annet kreft og hjerte- og karsykdommer.²¹ Små mengder alkohol innebærer vanligvis liten skaderisiko for friske personer. Graden av helserisiko øker både med hvor høy promille man har og hvor ofte man drikker, men det er store forskjeller fra person til person.

I følge SHoT-undersøkelsen drikker 90 prosent av studentene alkohol. Herunder er det rundt 1 prosent av studentene som drikker 4 ganger i uken eller mer, og 15 prosent som drikker 2–3 ganger i uken. Det er fortsatt en høy andel studenter som viser risikofylt eller skadelig alkoholbruk (41 prosent), og andelen har vært relativt stabil de siste årene. Majoriteten av studentene etterlyser flere alkoholfrie tilbud (61 prosent), og mange studenter opplever at det drikkes for mye i studentmiljøet (41 prosent).

Det har de siste årene vært en betydelig økning i andelen studenter som rapporterer å ha brukt narkotika. Andelen har steget fra 23 prosent i 2010 og 2014 til 30 prosent i 2022. 21 prosent har brukt narkotika siste år. Cannabis er det klart mest utbredte narkotiske stoffet, og 16 prosent av studentene har brukt cannabis det siste året.

Bolig

Hvordan man bor kan påvirke både en students trivsel og ens inntrykk av byen man bor i.²² SSB har, basert på resultater fra Eurostudent-undersøkelsen, undersøkt blant annet studenter i Bergen, Trondheim og Oslo sine boligkår.

Tabell 1 under viser hvordan studentene bor, mens figur 3 under viser andelen av studenter som er fornøyde eller svært fornøyde med reisetid, beliggenhet, tilstand og kostnadsnivå på sin bolig. Ifølge SSB kan dette gi en indikator på i hvilken grad de ulike byene lykkes i å dekke behovet for boliger for sine studenter. Tilstand brukes her som et samlebegrep for flere faktorer som påvirker hvor attraktiv en bolig er for studenter som størrelse, møblement og vedlikehold.

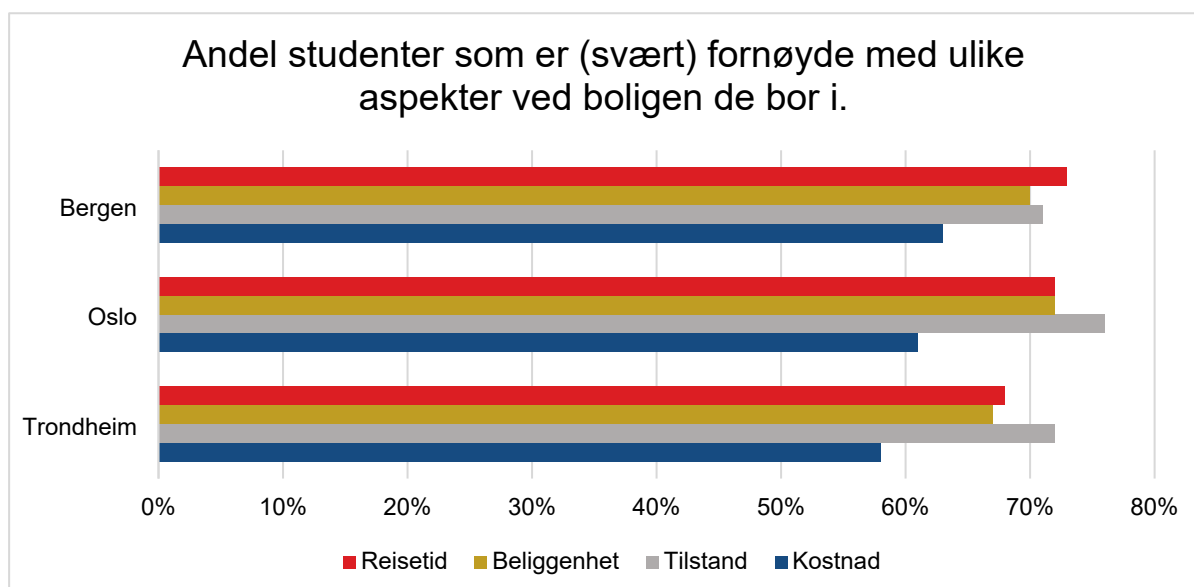
---

²¹ Helsenorge.no: [Alkohol og helse](#).

²² Statistisk sentralbyrå: [Studiebyer i Norden. En sammenligning av studenters bolig- og levekår, økonomi og tilfredshet med studiene i nordiske byer](#).

	Forelder/foreldre (besteforeldre, tante/onkel, eller lignende)	Samboer/ektefelle	Barn (egne eller andres)	Med andre studenter, venner, andre personer som ikke er nevnt over	Jeg bor alene
Trondheim	4,1	25,4	2,8	58,9	13,7
Oslo	13,3	34,1	7,1	33,3	21,1
Bergen	8,8	29,9	4,1	48,5	14,6

Tabell 1: Hvem studentene bor med, andel studenter etter studieby. 2016. Merk at studentene kunne krysse av for flere kategorier og andelene summere seg ikke til 100 prosent, da studenter for eksempel kan bo med både samboer og barn. Kilde: Statistiske sentralbyrå/Eurostudent VI.

Figur 3: Andel studenter som er (svært) fornøyde med reisetid, beliggenhet, tilstand og kostnad for boligen de bor i. Kilde: Statistiske sentralbyrå/Eurostudent VI.

Nasjonalt sett er 74 prosent av studentene fornøyde med tilstanden på sin bolig og 64 prosent var fornøyd med kostnaden knyttet til sin bolig. Trondheim har den laveste andelen studenter som er fornøyd med kostnadsnivået på sin bolig, med 58 prosent. Blant de tre norske byene så er det Bergen som har størst andel fornøyde studenter når det kommer til kostnad, med 63 prosent. Til gjengjeld har Bergen lavere andel studenter som er fornøyde med boligens tilstand, 71 prosent, mens andelen er 5 prosentpoeng større i hovedstaden Oslo. Utover simpelthen å tilby boliger av god kvalitet til en rimelig pris så spiller plassering og reisetid til studiested en viktig rolle.

Ett av virkemidlene for å bedre studenters boforhold er å lage boliger spesifikt for studenter med tanke på pris, beliggenhet og standard. I Norge tilbys disse for eksempel gjennom studentsamskipnadene. Studentsamskipnadene som opererer i de tre største studiebyene i Norge oppgir at dekningsgraden i Trondheim er 14,42 prosent, Oslo 12,58 prosent og Bergen 12,80 prosent.²³ De respektive studentsamskipnadene har i dialog med det lokale studentdemokratiet også vurdert

²³ Norsk studentorganisasjon: [Studentboligundersøkelsen 2022](#)

dekningsgraden ved de enkelte studiestedene. I Trondheim og Bergen blir dekningsgraden vurdert som middels, men den i Oslo blir vurdert som svak.

Det er studentsamskipnaden Sammen som er ansvarlig for å bygge studentboliger, men Bergen kommune ønsker å bidra til at flere studentboliger blir bygget. Eksempelvis har samskipnaden fått bygge boliger på Grønneviksøren på en tomt eiet av kommunen og det vurderes nå om kommunens seksjon 2 i Neumannsgate 1 skal selges direkte til Sammen slik at de kan bygge studentboliger der. Kommunen har et godt samarbeid med studentsamskipnaden, Husbanken og Velferdstinget Vest som også har som mål å jobbe for en best mulig boligsituasjon for studenter i Bergen.

Til forskjell fra mange av de andre temaene i temaplan for studenter har boligtemaet en egen handlingsplan som er skrevet i samarbeid mellom Bergen kommune, Sammen og Husbanken: [Bolig for studenter i Bergen – Handlingsplan mot 2030](#). Handlingsplanen redegjør for muligheter og utfordringer, og inneholder konkrete tiltak for å bidra til økt bygging av studentboliger. Tiltakene i denne er enten gjennomført eller jobbes med.

I *Boliger for studenter – Handlingsplan mot 2030* stod det at 524 hybelenheter skulle realiseres over en femårs periode. Alle utenom ett av anleggene beskrevet er ferdigstilt. De som er ferdigstilt er Brann Stadion og Frydenbø II, i tillegg er det tilkommet noen ekstra hybelenheter ved rehabilitering av Fantoft. Anlegget som ikke er realisert, er Fosswinckelgate.

Våren 2023 er det ingen studentboliger under bygging i Bergen i regi av Sammen. Ved Hatlebergveien 5, ble det i mars 2023 gitt tillatelse til realisering av 78 nye studentboliger, prosjektet har våren 2023 fått tilsagn om tilskudd fra Kunnskapsdepartementet.

Kommunen jobber med mulighet for å få til avtaler om salg til Sammen slik at Sammen kan etablere studentboliger på følgende adresser som kommunene eier: Neumannsgate 1 og Solheimslie 68. Sammen ser også på muligheten for fortetting på egne tomter. Hvilke geografiske områder som er aktuelle for realisering av studentboliger vedtas av Velferdstinget Vest og styret i Sammen. Over flere år har kun sentrum vært utpekt som aktuelt område for bygging av studentboliger. Våren 2023 ble det vedtatt at dette kan utvides til også å omfatte Fyllingsdalen.

En økning i antall studentboliger vil gjøre det enklere for studenter å finne gode og trygge boforhold i ordnede former under studietiden. I tillegg er gode boliger for studenter et viktig grep i den helhetlige utviklingen av byen vår. Med et tilstrekkelig antall boliger for studenter frigis det kapasitet i det private utleiemarkedet som kan benyttes av andre målgrupper, eksempelvis økonomisk vanskeligstilte, flyktinger og barnefamilier i sentrumsstrøk.

Bekjempe diskriminering og rasisme

Diskriminering betyr å behandle noen mindre gunstig enn andre. Ordet brukes oftest for å betegne en usaklig eller urimelig forskjellsbehandling av individer på grunnlag av deres kjønn, religion, tilhørighet til etnisk gruppe, nasjonalitet eller funksjonsnedsettelse. Rasisme er en form for etnisk diskriminering. Diskriminering på flere grunnlag samtidig kalles sammensatt diskriminering. I forskning brukes

gjærne begrepet interseksjonalitet for å vise hvordan ulike sosiale kategorier som kjønner, etnisitet og religion kan samvirke og påvirke personens livsvilkår. I slike tilfeller av diskriminering er det vanskelig å skille de ulike diskrimineringsgrunnlagene fra hverandre, nettopp fordi det handler om en form for diskriminering der flere diskrimineringsgrunnlag virker sammen.

Ifølge SHoT-undersøkelsen er den vanligste formen for diskriminering av studenter kjønner (spesielt for kvinner, der 19 prosent opplever seg diskriminert). De andre vanligste formene for diskriminering er politiske meninger og etnisk opprinnelse (begge 4 prosent), samt alder (5 prosent). Det er i størst grad de yngste studentene som føler seg diskriminert.

Det å bli utsatt for rasisme og diskriminering kan påvirke psykisk og fysisk helse negativt, viser en rekke internasjonale studier.²⁴ Bergen kommune tar sterk avstand fra rasisme, trakassering, diskriminering og antidemokratiske holdninger, og ønsker å bekjempe dette. Selv om Bergen skal være en trygg og inkluderende studieby for alle vil det være studenter som blir utsatt for slike fenomener. I Bergen er det etablert et eget lavterskeltilbud, Diskriminerings- og meklingsbenken (DiMe), der studenter og andre bergensere som opplever å ha vært utsatt for rasisme eller diskriminering kan få råd og hjelp. Dette er et samarbeid mellom Norsk Folkehjelp, Skeiv Verden Vest, Norges Handikapforbund, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Antirasistisk senter. Bergen skal være en trygg og inkluderende studieby for studenter som bryter med samfunnets normer for kjønner og seksualitet. Dette gjelder både i studentmiljøene og i bysamfunnet ellers. Studenter bruker byen mer aktivt enn de fleste andre grupper og det er viktig at skeive studenter opplever at de er velkomne på alle utesteder i byen. Det er også viktig at det finnes «safe spaces» for skeive som er særlig sårbare. Dette kan være skeive som kommer fra andre land der skeive ikke har samme rettigheter som i Norge eller personer fra minoritetsmiljøer i Norge. Bergen kommune er i kontakt med skeive organisasjoner som Fri, Skeiv verden og Skeive studenter for å sikre at det finnes slike møteplasser i byen.

Det understrekes at også ansatte ved helsestasjonene i byen har kompetanse knyttet til temaer som kjønner- og seksualitetsmangfold. I tillegg ble tilbudet for transpersoner nylig styrket med frikjøp av lege som én dag i uken skal jobbe med dette området, og videreutdanning av to helsesykepleiere. Det er viktig at studenter som oppholder seg i byen er kjent med at det finnes et slikt tilbud for dem i Bergen. Synlighetsfestivaler som Regnbuedagene – Bergen Pride og Trans Awareness Week bidrar også til å gjøre Bergen til en spennende og inkluderende studieby for skeive studenter.

Økonomisk vanskeligstilte studenter

Lånekassen gir stipend og lån til utdanning i Norge og utlandet. Utdanningsstøtten som forvaltes av Lånekassen skal bidra til:

- like muligheter til utdanning uavhengig av geografiske forhold, alder, kjønner, funksjonsnedsettelse og økonomiske og sosiale forhold.
- å sikre samfunnet og arbeidslivet tilgang på kompetanse.

---

²⁴ Folkehelseinstituttet: [Rasisme og diskriminering kan påvirke helsen.](#)

- at utdanning skjer under tilfredsstillende arbeidsforhold, slik at studiearbeidet kan bli effektivt.

Dersom man studerer fulltid et helt år og ikke betaler skolepenger, kan man få 128 887 kroner i lån og stipend for ett studieår under visse vilkår.²⁵ I tillegg er det mulig å få ekstrastøtte som lån og/eller stipend dersom du eksempelvis er eldre enn 30 år, har barn eller har funksjonsnedsettelse og derfor ikke kan jobbe ved siden av studiene.

Ifølge SHoT-undersøkelsen har et stort flertall av studentene hatt inntektsgivende arbeid det siste året (84 prosent). Kun et fåtall (4 prosent) rapporterer om liten eller ingen inntekt (0-10 000 kroner), samtidig som det også er relativt få (14 prosent) som har hatt inntekt på over 201 000 kroner.

SHoT-undersøkelsen viser at 6 prosent av studentene rapporterer at de ofte har hatt problemer med å klare løpende utgifter. 28 prosent angir at de det siste året ville hatt problemer med å klare en uforutsett utgift på 5 000 kroner. Denne andel har sunket over tid, da den var 50 prosent i 2014 og 38 prosent i 2018.

Studenter med funksjonsnedsettelse

Vi har ikke oversikt over hvor mange av studentene som har en funksjonsnedsettelse i Bergen. En undersøkelse fra 2018²⁶ viser at hver fjerde student i Norge svarer at de har en funksjonsnedsettelse. Kroniske sykdommer, psykiske problemer og lærevansker er blant de funksjonsnedsettelsene som forekommer oftest blant studenter i Norge.

Individuell tilrettelegging og universell utforming av læringsmiljøet i høyere utdanning er lovfestet i både universitets- og høgskoleloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Av personer med funksjonsnedsettelse har 40 prosent ikke utdanning utover grunnskolen, mot 25 prosent i befolkningen totalt. Høyere utdanning er en av de viktigste forutsetningene for at personer med funksjonsnedsettelse kommer i arbeid. Utdanning har større betydning for denne gruppa enn for befolkningen ellers.²⁷

Bergen kommune har ansvar for grunnskoleopplæring. I de overordnede planene som legger føringer for grunnskolen i Bergen er det fokus på at læringspraksis og læringsmiljø skal være preget av inkludering, mestring og medvirkning. Målet er at alle barn og unge skal få realisert sitt potensial for læring i inkluderende fellesskap. I tillegg tilbys det overgangssamtaler og egne møter mellom elevene, foresatte og skoler ved overgangen fra grunnskole til videregående skole for å bedre overgangssituasjoner.

Studenter med funksjonsnedsettelse møter på mange områder flere hindringer enn andre studenter. Hvilke barrierer studentene møter varierer mellom ulike typer funksjonsnedsettelse, hva studiet krever og hvordan forholdene er tilrettelagt.

---

²⁵ Lånekassen: [Stipend og lån](#).

²⁶ Statistisk sentralbyrå: [Hver fjerde student har en funksjonsnedsettelse](#)

²⁷ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet: [Utdanning for personer med nedsatt funksjonsevne](#).

Proba samfunnsanalyse har på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet gjennomført en undersøkelse der målsettingen var å kartlegge barrierer i høyere utdanning blant studenter med funksjonsnedsettelse. Kartleggingen viser at studenter med funksjonsnedsettelse opplever pedagogiske, fysiske, digitale og sosiale barrierer.²⁸ Når det kommer til fysiske barrierer har vi i Bergen en særlig utfordring at store deler av universitetet ligger på en høyde, med til dels utfordrende tilkomst og tilgjengelighet til og innenfor universitetsområdet.

NAV Stat har tilbud om støtte til studenter som har psykiske helseproblemer og behov for støtte til å gjennomføre skolegang eller studier. NAV Stat har også flere støtteordninger til studenter med forflytningsvansker eller behov for praktiske hjelpemidler.

I Bergen tilbyr Sammen tilrettelagte studentboliger til studenter med funksjonsnedsettelse. Disse finnes i Damsgårdsveien, Gyldenpris, Grønneviksøren, Jekteviken og Fantoft TRE Studentboliger. Sammen opplyser om at de har langt flere tilrettelagte studentboliger, enn det er etterspørsel etter.²⁹

TILTAK

1. Fortsette å bidra med økonomisk støtte til Sammen Psykisk Helse.
2. Arbeide for økt åpningstid ved helsestasjon for ungdom og studenter i sentrum.
3. Bidra til å gjøre helsetjenester til gutter og unge menn mer tilgjengelig ved flere helsestasjoner for ungdom (og studenter).
4. Gjennomføre brukerundersøkelse av helsestasjon for ungdom og studenter for å forbedre tjenestene.
5. Bidra til kampanjer for å styrke seksuell helse hos ungdom og studenter og bidra til reduksjon av smitte av seksuelt overførbare infeksjoner ved å tilby gratis tester.
6. Samarbeide med studentsamskipnaden Sammen om å utforme oversiktlig informasjon over tilbudene som finnes innenfor psykisk helse.
7. Være en aktiv støttespiller for Sammen ved å følge opp tiltak i *Boliger for studenter i Bergen – Handlingsplan mot 2030*, og på den måten stimulere til bygging av flere studentboliger.
8. Videreføre fritak for eiendomsskatt for Sammen sine eiendommer i tråd med sak 87/19 *Søknad om fritak for eiendomsskatt, Sammen – Studentsamskipnaden på Vestlandet*.
9. På bakgrunn av tips eller mistanke om ulovlige forhold, sjekke om hybler og leiligheter er lovlig bygd og har godkjente rømningsveier.
10. Fortsette å arbeide opp mot statlige myndigheter slik at studentboliger fremover kan bli et eget reguleringsformål i plan- og bygningsloven.
11. Ved fortykning av den kommunale boligmassen i Bergen kommune, jfr. handlingsplan vedtatt av bystyret, skal salg til Sammen vurderes og dialog med Sammen opprettes i de tilfeller der kommunale boliganlegg vurderes tatt ut av porteføljen til kommunen.
12. Vurdere å presisere bestemmelsen i KPA2018 § 9.7 neste gang kommuneplanens arealdel blir rullert.

²⁸ Proba (2018). [Barrierer i høyere utdanning for personer med nedsatt funksjonsevne](#). Oslo: Proba samfunnsanalyse

²⁹ Direktoratet for statistikk om høyere utdanning: [Rapportering studentsamskipnader](#).

13. Bidra til mer forutsigbare og raskere prosesser ved å utvikle en veileder for plan- og byggesaker om studentboliger.
14. Samarbeide med skeive organisasjoner for å sikre at det er et bredt organisasjonsliv for skeive studenter i Bergen.
15. Vurdere videreutvikling av helsetilbudet til transpersoner.
16. Informere om at studenter som opplever rasisme og diskriminering i Bergen kan benytte seg av tilbudet til Diskriminerings- og meklingsbenken (DiMe) for å få råd og veiledning.
17. Innarbeide informasjon om økonomi- og gjeldsrådgiving under det nye menypunktet på nettsiden til Bergen kommune om det å være ung i Bergen.
18. Sette forholdene for studenter med funksjonsnedsettelse på agendaen på kontaktutvalgsmøtene jevnlig.
19. Sette forholdene for studenter med funksjonsnedsettelse på agendaen i møter med Vestland fylkeskommune, utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnaden.
20. Samarbeide med Velferdstinget Vest og øvrig organisasjonsliv om å tilrettelegge for gode og trygge studentarrangement.
21. Vurdere om kommunen kan tilby egne skjenkekurs, redusere kostnaden knyttet til anskaffelse av ambulerende skjenkebevilling eller på annet vis gjøre det enklere og rimeligere for studentorganisasjoner å få skjenkeløyve. Nye tiltak vil komme i tillegg til eller i istedenfor studentrabatten som allerede blir gitt på Ansvarlig skjenking-kurset.
22. Utrede ulike incentivordninger for å få flere og mer universelt utformede utesteder i Bergen.

Relevante planer og saker

- [Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsundervisning](#)
- [Folkehelseplan for Bergen kommune 2015-2025. Aktiv by - friske bergensere](#)
- [Plan for legetjenester 2017-2022](#)
- [Plan for psykisk helse 2016-2020](#)
- [Handlingsplan for selvmordsforebygging](#)
- [Trygg gjennom hele livet - plan mot vold i nære relasjoner 2019-2023](#)
- [Interpellasjon nr. 30 \(tidligere nr. 28 i BEBY 24.10.18\) fra Randi E. Amundsen \(SV\) vedrørende ensomhet blant unge, studenter og eldre. Bergen bystyre 21.11.2018.](#)
- [Samarbeid, mestring og verdighet. Plan for rusfeltet 2018-2022](#)
- [Boliger for studenter i Bergen - handlingsplan mot 2030](#)
- Temaplan for bærekraftig boligforsyning (under arbeid)
- [Handlingsplan for fortynning av den kommunale boligmassen i Bergen kommune](#)
- [Boligmelding 2020-2026](#)
- [Søknad om fritak for eiendomsskatt, Sammen - Studentsamskipnaden på Vestlandet](#)
- [Rapport om strukturell rasisme i Bergen](#)
- [Handlingsplan mot diskriminering av og hat mot muslimer](#)
- Plan for likestilling i mangfoldsbyen Bergen (under arbeid)
- [Handlingsplan mot fattigdom med særlig vekt på barnefamiliers situasjon](#)
- [Insentiv for å få flere studenter til å melde flytting til Bergen. Forslag om utprøving av ordning med aktivitetskort til studenter som er folkeregistrert i Bergen kommune.](#)
- Plan for universell utforming (under arbeid)

GRØNN STUDIEBY

Bergen skal være Norges grønneste studieby der klima- og miljøomsyn legger premissene for samfunnsutviklingen.

Klima og miljø

Klimaet vårt er i endring. Menneskenes enorme utslipp av klimagasser fører til økende global oppvarming. Konsekvensene av dette opplever vi allerede med høyere temperaturer, mer nedbør, mer ekstremvær, dårligere matsikkerhet og at planter og dyr mister sine leveområder.

I tiden fremover vil konsekvensene av klimaendringene bli mer alvorlige. For oss i Bergen innebærer dette blant annet havnivåstigning, mer regn, samt økt risiko for flom og skred. Det gjør at vi må intensivere arbeidet med å tilpasse oss klimaendringene. Bergen har i ny *Grønn strategi* satt seg svært ambisiøse mål for reduserte klimagassutslipp. Bergen skal være et lavutslippssamfunn i 2030, og et 1,5 graders-samfunn i 2050 i tråd med forpliktelsene i Parisavtalen. For å nå disse målene må alle bidra i klimadugnaden. Omstillingen samfunnet skal gjennom er radikal, og også studentene vil merke dette i sin hverdag.

I arbeidet med *Student i Bergen – Studentmeldingen 2020* kom det frem at studentene er opptatt av klima- og miljø.

Barn og unge er en sårbar gruppe i klimasammenheng. De har liten innvirkning på klimaendringene gjennom egne valg, samtidig som de utgjør en gruppe som vil oppleve stadig større konsekvenser av klimaendringene i fremtiden. Undersøkelser viser at barn og unge i stadig større grad er urolige for fremtiden og flere opplever klimaangst.³⁰

Rettferdige prosesser knyttet til kommunens klima- og miljøpolitikk er svært viktig. Rettferdige prosesser handler blant annet om hvem som får delta i samfunnsplanleggingen og hvem som får være med å ta avgjørelser knyttet til samfunnsutviklingen. Det handler om at involvering og medvirkning må skje på måter som legger til rette for reell deltagelse. En viktig grunn til å sørge for rettferdige prosesser er at det gir bedre og mer effektive resultat, fordi befolkningen har blitt involvert i prosessen.

Dialog er også viktig. Studentene har behov for å vite hva som må til for at Bergen skal bli ett lavutslippssamfunn, og kommunen trenger innspill fra studentene for å finne gode og effektive klimatiltak.

I arbeidet med *Grønn strategi* har det vært jobbet aktivt for studenters medvirkning. Velferdstinget Vest var representert i referansegruppen, og direktør for Klimaetaten

6 RENT VANN OG GODE
SANITÆRFORHOLD

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

14 LIVET I
HAVET

15 LIVET PÅ
LAND

³⁰ [Kunnskapsgrunnlag til Grønn strategi – Klimastrategi for Bergen](#)

holdt en rekke gjesteforelesninger både på Høgskulen på Vestlandet og Universitetet i Bergen. Studentene ble oppfordret til å gjennomføre gjestebud³¹ i høringsprosessen. Det er viktig at studentene også involveres i det videre arbeidet når strategien skal iverksettes og tiltak gjennomføres.

Samtidig som vi skal kutte klimagassutslippene i Bergen må vi jobbe for å kutte utslippene utenfor kommunegrensen (indirekte utslipp). Produksjon og frakt av varer gir store utslipp utenfor Bergen, og bruk- og kastkulturen skaper enorme mengder avfall. Vi må bruke det vi har lenger og være flinkere til å reparere. Ressurser må gjenbrukes så lenge og så effektivt som mulig i giffrie kretsløp. Her har studentene også mye å bidra med.

I forbindelse med studentmeldingen kom det fram at studenter mener det kan være vanskelig å forstå kildesorteringssystemet til BIR. BIR og Sammen har et etablert samarbeid om ordninger for bedre renovasjon og gjenbruk ved semesterslutt og semesterstart for å unngå forsøpling.

Transport

Bergen sentrum er kompakt og oversiktlig, og det gjør det lett å komme seg rundt. Universitetet i Bergen ligger midt i byen, og Høgskulen på Vestlandet sitt hovedsete ligger ved bybanestoppet Kronstad. I gåbyen Bergen skal studentene kunne ha en aktiv og kortreist hverdag. Satsing på gange, sykkel og kollektiv skal gjøre det enkelt og rimelig å reise miljøvennlig.

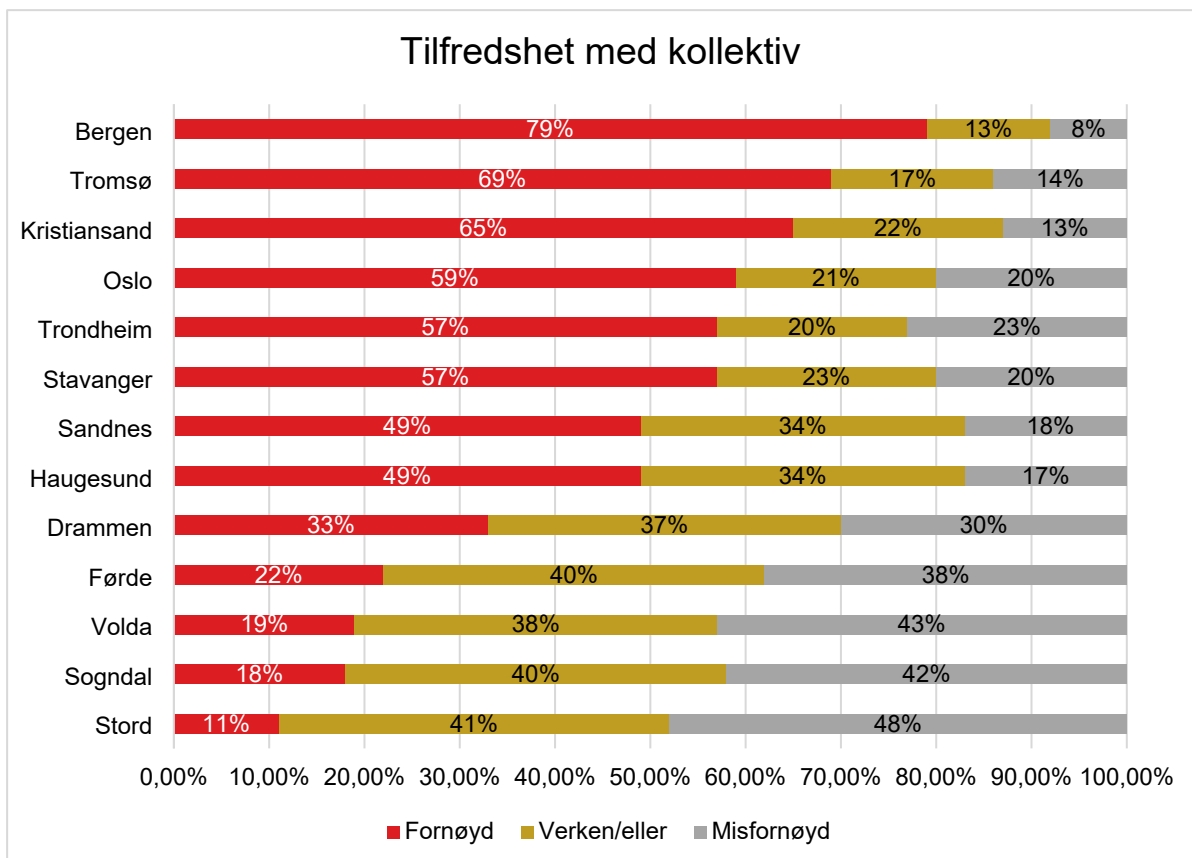
Mange studenter går eller sykler mellom der de bor og studiestedet. Av og til er det likevel behov for å ta buss eller bybane. Kollektivtrafikken er godt utbygd og drives av Skyss (Vestland fylkeskommune). Tidligere har studenter fått 40 prosent rabatt på periodebilletter med Skyss-buss, bybanen og på visse båtruter. Den 1. februar ble denne ordningen utvidet til å gjelde også enkeltbilletter og 24-timers billetten. Dette betyr at studenter kan kjøpe enkeltbillett i en sone til bare 24 kroner.

Overalt i sentrumskjernen finnes det bysykler som man kan nytte for en lav abonnementspris eller enkelt- eller dagspass. Tilbudet finansieres med bidrag fra Bergen kommune, Miljøløftet, sponsorat og brukerbetaling. Det er også flere aktører som tilbyr el-sparkesykler, bilutleie eller bildeletjenester. I tillegg er det et stort antall drosjer som tilbyr kjøring.

I SHoT-undersøkelsen fra 2022, ble studentene spurt om deres tilfredshet med kollektivtilbudet i studiebyen (se figur 4 på neste side). I Bergen svarte 79 prosent av studentene at de var fornøyde. Dette er den høyeste andelen blant studiebyene.

---

³¹ Gjestebud er et uformelt diskusjonsmøte arrangert av innbyggerne selv. I gjestebudene kunne man velge mellom syv forskjellige klimamaer: transport, energi, klimarettferdighet, natur, arbeidsliv, forbruk og mat. Det ble gjennomført gjestebud om alle temaene. Totalt arrangerte bergenserne hele 87 gjestebud og sendte innspillene sine til kommunen.

Figur 4: Tilfredshet med kollektivtilbudet for studiestedene på Vestlandet, samt for kommunene som er med i KS Storbynettverk (med unntak av Bærum som ikke er et studiested). Kilde: SHoT-undersøkelsen, 2022.

TILTAK

1. Involvere studentene i kommunens klimaarbeid for å legge til rette for at de kan ha en aktiv rolle i klimaomstillingen.
2. Sørge for god dekning av bysykler ved utdanningsinstitusjonene.
3. Fortsette den gode dialogen med fylkeskommunen om prisen på kollektivtransport, vurdere flere fleksible takstordninger, og heve aldersgrensen for hvem som kan få studentrabatt.
4. Vurdere ulike typer studentrabatter på bysykkelordningen i Bergen.
5. Bergen kommune skal legge til rette for at det er HC-parkeringsmuligheter i tilknytning til alle studiestedene og alle studentboligene i Bergen kommune.

Relevante planer og saker

- [Grønn strategi - Klimastrategi for Bergen 2022 – 2030](#)
- [Gåstrategi for Bergen 2020-2030](#)
- [Sykkelstrategi for Bergen 2020-2030](#)

NYSKAPENDE OG ATTRAKTIV STUDIEBY

Bergen skal være en nyskapende, attraktiv og levende by for innbyggere og besøkende.

Studentkulturbyen Bergen

Et godt studentmiljø kan være avgjørende for hvilken by man ønsker å studere i, og en god studieby er ofte også en attraktiv og aktiv studieby. Det er et hav av kulturmuligheter i Bergen. Bergen er kjent for sitt mangfoldige kulturliv, og man kan blant annet besøke festivaler, bibliotek, kulturhus, konserter, kunstutstillinger, filmklubber, kinoer, museum, teater og standupscener.

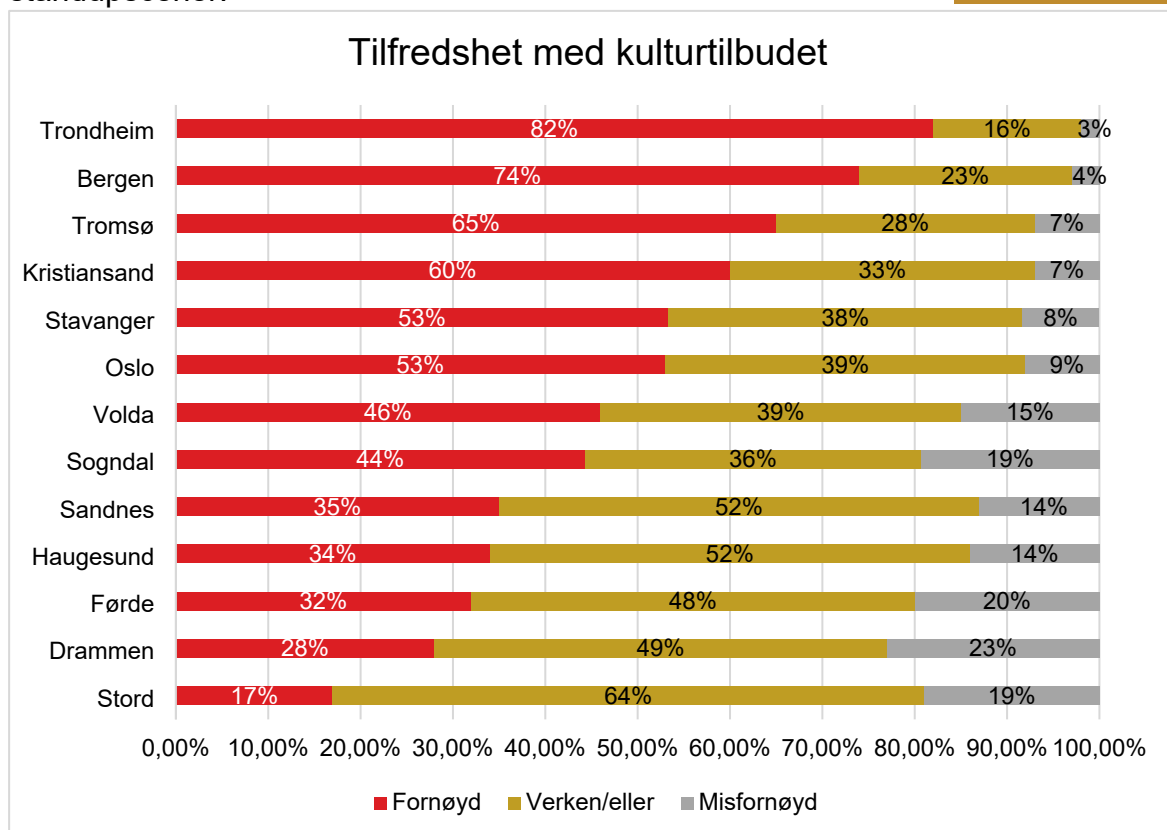
9 INDUSTRI,
INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

10 MINDRE
ULIKHET

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

Figur 5: Tilfredshet med kulturtilbudet for studiestedene på Vestlandet, samt for kommunene som er med i KS Storbymnettverk (med unntak av Bærum som ikke er et studiested). Kilde: SHoT-undersøkelsen, 2022.

I SHoT-undersøkelsen fra 2022, ble studentene spurt om deres tilfredshet med kulturtilbudet i studiebyen. Resultat for utvalgte studiesteder er presentert i figur 5 over. I Bergen var 74 prosent tilfreds med kulturtilbudet, men måtte se seg slått av Trondheim (82 prosent) og Rauland (80 prosent).

Våren 2023 har kommunen gjennomført en pilotordning der studenter fra andre kommuner som melder flytting til Bergen kunne søke om å få et gavekort på 2000

kroner fra Bergen kommune. Kortet kunne brukes til kultur, mat eller opplevelser i Bergen. Det var 1000 kort tilgjengelig. Ordningen er nå fulltegnet, og det er ikke lenger mulig å søke om gavekort. Ordningen skal bli evaluert og det må deretter bli besluttet om ordningen skal bli videreført og eventuelt utvidet.

Studentene er et viktig publikum for kulturorganisasjonene i byen, og de er et nysgjerrig, utforskende, og mangfoldig publikum, med et stort spenn i interessefelt og kompetanser. I et rekrutterings- og et deltakelsesperspektiv ligger det derfor store muligheter i å kommunisere godt mot denne gruppen for de etablerte kulturaktørene i byen og for det frivillige organisasjonslivet. Kommunen ser blant annet et potensial i økt samarbeid mellom det brede kulturlivet og veletablerte informasjonskanaler som Studentbergen.no for å nå ut til målgruppen med tilbud.

Studenttiden er også ofte en meget sosial og aktiv tid, hvor det jobbes godt med å engasjere studenter til å delta på aktiviteter. Velkomstuken er muligens det fremste eksemplet på dette hvor det legges opp til en stor mønstring blant alle nye studenter, og hvor man deltar på ulike aktiviteter sammen for å bli kjent med byen og de andre studentene. Det ligger et stort potensial i velkomstuken til å gi studentene innblikk i bredden av kulturtilbud som byen har å tilby. Kulturnatt er et annet arrangement som har som formål å vise bredden av kulturtilbud (fortrinnsvis i sentrum) og som arrangeres ikke lenge etter studiestart. Koblinger mellom ulike type arrangementer som kan gi merverdi til studentene og til Bergen som kulturby bør utforskes videre.

Et stort antall studentarrangører og studentorganisasjoner stiller med mye frivillig innsats for å sørge for god studentkultur og en bredde av aktiviteter i byen. Innsatsen krever samtidig stabile rammer og at det tilrettelegges godt, også fra kommunalt hold. Kommunen ønsker ikke en egen gruppebasert kulturpolitikk, men legger heller til rette for studentkulturen får tilgang til tilskuddsordninger, lokaler og kompetanse på lik linje som andre aktører.

Mange studentorganisasjoner opplevde store utfordringer under koronapandemien hvor det ikke var mulig å samles til fysiske aktiviteter. Mange studenter trakk seg derfor ut av sine frivillige verv, virksomheter ble lagt ned, og erfaring og kompetanse forsvant fra organisasjonene. Det bør ses på hvordan man kan ruste seg bedre for lignende kriser i fremtiden og sikre kontinuitet i et miljø hvor det stadig kommer nye folk, og tilrettelegge for godt samarbeid mellom samskipnad, studiestedene, studentkulturorganisasjonene og byens kompetansesentre på kultur på dette området.

Av erfaring vet vi at noen av dagens studenter kommer til å fylle viktige stillinger i kulturlivet i fremtiden. Også her er det nødvendig at det tilrettelegges på en slik måte at disse skal kunne utvikle sitt talent og øke sin kompetanse. Det er viktig at kulturorganisasjonene og kulturnæringen kjenner til de gode ressursene som finnes blant studentene og for mulig rekruttering inn i egne organisasjoner. Kulturnæringen må også jobbe for å bli enda mer synlig blant studentene, for å vise hvilke muligheter og behov som finnes dersom man ønsker å gjøre en karriere innen kulturbaserte næringer. Her kan også kommunen spille en rolle gjennom eksempelvis å benytte seg av ulike praksisordninger som tilbys fra studiestedene.

Idrett og fritid

SHoT-undersøkelsen fra 2022 viser at norske studenter jevnt over mosjonerer relativt ofte. Tre fjerdedeler trener to til tre ganger i uken eller mer, mens det er kun fire prosent som aldri mosjonerer. Bergen kommune drifter både innen- og utendørs idrettsanlegg som for eksempel fotballbaner, nærmiljøanlegg og skiløyper som hele Bergens befolkning kan benytte seg av når disse ikke er avsatt til organisert idrett.

Sammen har tre egne haller, Fantoft, Studentsenteret og Lehmkuhlhallen, og de har også syv treningssentre. Ett av de er kun tilgjengelige for studenter, mens de resterende kan benyttes av alle. I forbindelse med arbeidet med *Student i Bergen – Studentmeldingen 2020* opplyste Sammen at 95 prosent av studentidrettslagene trener i idrettsanleggene til Sammen, fire prosent i private anlegg og en prosent i kommunale anlegg.

Alle kan drive idrett og friluftsliv i Bergen, og man trenger ikke være tilknyttet et treningssenter eller være medlem av et idrettslag for å drive fysisk aktivitet. Studentene kan også benytte seg av lavterskeltilbud som gratis utetrening med Friskluftsentralen, treningsparker, eller gå tur og være i aktivitet på annet vis.

Det å være frivillig er for mange en meningsfull måte å fylle fritiden sin med uavhengig av organisasjon, som vil kunne gi økt sosialt nettverk og mestringsfølelse. Ved å ta del i frivillige tilbud vil dette kunne gi helsefremmende effekt og bedre folkehelse.

Studenter med barn

Studenter som har barn, har ofte litt andre rammebetingelser for studiehverdagen sin enn studenter uten barn. I alt oppgir 18 prosent av studentene i Levekårsundersøkelsen for studenter (2021) at de bor sammen med ett eller flere barn som de forsørger.³² Tallene er noe usikre, for da den samme undersøkelsen ble gjennomført i 2016 oppgav kun 4,1 prosent av studentene i Bergen at de bodde sammen med egne eller andres barn.³³ Sammen tilbyr familieboliger ved både Nattland studentboliger, Fantoft studentboliger, Jekteviken studentboliger og Fosswinckelsgate.

Sammen driver åtte barnehager i bergensområdet: Blokksberg, Bortigard, Fagertun, Fantoft, Fantoft gård, Jekteviken, Nerigard og Oppigard. Ikke-studenter kan også søke om plass for sine barn her, men studenter og ansatte tilknyttet Sammen blir prioritert. Per 15. desember 2022 var andelen barn av studenter 30 prosent, og barnehagene i Sammen har derfor god kapasitet til å ta imot barn av studenter.

Barnehagene tilrettelegger for studenter, blant annet ved å tilby eksamensgaranti. Det innebærer at studentene er garantert barnepass hvis barna blir syke eller det er planleggingsdag den dagen foreldrene skal ta eksamen. Sammen mottar midler fra Kunnskapsdepartementet til tiltak for studenter som har barn i barnehagene. Det er

---

³² Statistisk sentralbyrå: [Studenters levekår. En levekårsundersøkelse blant studenter i høyere utdanning.](#)

³³ Statistisk sentralbyrå: [Studiebyer i Norden. En sammenligning av studenters bolig- og levekår, økonomi og tilfredshet med studiene i nordiske byer.](#)

ulikt hvor mye eksamensgarantien er brukt i Sammen-barnehagene, og det anslås at det i et normalår er en til fem ganger i den enkelte barnehage.

TILTAK

1. Sikre et godt samarbeid mellom Bergen kommune, Studentidrettsrådet ved Velferdstinget Vest og Sammen idrett med ett årlig møte.
2. Sikre at studentidretten og studentkulturen får tilstrekkelig informasjon om og oversikt over ledig kapasitet i kommunens anlegg og offentlige lokaler.
3. Synliggjøre mulighetene som ligger i velkomstuken for bedre integrering av studentene i det brede kultur og aktivitetslivet i Bergen, og legge til rette for flere koblinger opp mot andre arrangement i samme periode, som for eksempel kulturnatten.
4. Invitere kulturstyret og de ulike studentorganisasjonene til årlige informasjonsmøter om kommunale tilskuddsordninger og tilbud, samt stille med kompetanse og veiledning på organisasjonenes egne arrangementer.
5. Evaluere pilot med gavekort som kan brukes til kultur, mat eller opplevelser i Bergen for å gi incentiv for byens studenter om å flytte folkeregistrert adresse til Bergen. Basert på evalueringen må det besluttes om ordningen skal bli videreført og eventuelt utvidet.
6. Oppfordre alle studentorganisasjoner til å benytte seg av byens nettverks- og kompetansesentre på kulturfeltet, for økt integrering av studentkulturen og organisasjonene i byens kulturliv.
7. Oppfordre alle kulturorganisasjoner med tilskudd fra kommunen til å aktivt oppsøke og kommunisere sine tilbud opp mot studentene, eksempelvis i samarbeid med Utdanning i Bergen og nettsidene Studentbergen.no
8. Jobbe for å få flere studenter med i det etablerte frivillige organisasjonslivet gjennom å oppfordre Amatørkulturrådet og organisasjoner innen frivillighetsfeltet til å aktivt rekruttere blant studentene, og senke terskelen for deltakelse uten krav om aktivt bidrag i organisasjonsarbeid.
9. Sørge for at studentkulturen har tilgang til kommunens tilskuddsordninger, lokaler og kompetanse på lik linje som andre aktører.
10. Fortsette å bruke Utdanning i Bergens nettside studentbergen.no til å løfte frem studentorganisasjoner, studentfrivillighet og kulturarrangement for studenter.
11. Sammen med de sentrale kulturinstitusjonene i Bergen utrede mulighetene for å innføre rabatterte ordninger for studenter på alle idrett- og kulturarrangementer.

Relevante planer og saker

- [Handlingsplan mot fattigdom med særlig vekt på barnefamiliers situasjon](#)
- [Idrettsbyen Bergen - aktiv og attraktiv for alle 2017-2027](#)
- [Frivillighet i Bergen - Plan for frivillighet i Bergen 2022-2025](#)
- [Amatørkulturplan for Bergen 2018-2027](#)
- [Kulturarenaplan for Bergen 2019 til 2030](#)
- [Plan for deltakelse og mangfold i kunst- og kulturfeltet 2021-2030](#)
- [Insentiv for å få flere studenter til å melde flytting til Bergen. Forslag om utprøving av ordning med aktivitetskort til studenter som er folkeregistrert i Bergen kommune](#)
- [Representantforslag fra Andreas Madsen Berg og Eira Garrido \(SV\) om at studentene i Bergen trenger et kulturløft](#)
- [Representantforslag fra Andreas Madsen Berg \(SV\) om å forsterke tilknytningen mellom studenter og kommunen](#)

ANSVARLIG STUDIEBY

Bergen skal være en ansvarlig by der trygg økonomisk styring blir sett på som en forutsetning for å kunne levere tjenester av høy kvalitet, også i et generasjonsperspektiv.

Informasjon

Gjennom arbeidet med *Student i Bergen – Studentmeldingen 2020* kom det frem at studentene ønsker mer og lettere tilgjengelig informasjon fra kommunen.

Bergen kommune undersøker jevnlig hvordan innbyggerne opplever informasjon fra kommunen. I mai 2022 ble det gjennomført en innbyggerundersøkelse som viste at til sammen 67 prosent sier det er ganske eller svært lett å forstå informasjon generelt fra kommunen. 22 prosent sier det er verken lett eller vanskelig. Til sammen 9 prosent sier det er ganske eller svært vanskelig.³⁴ Disse tallene omhandler befolkningen generelt, men undersøkelsen viser tilsvarende tendenser også for yngre innbyggere. Dette tyder på at det er viktig å fortsette å jobbe med klart språk. Hovedmålene for kommunikasjonsarbeidet er å bygge tillit til kommunen, engasjere for å fremme deltaking og samarbeid og være framtidsrettet. Når det gjelder språk er ett av hovedprinsippene å bruke klart språk. Klart språk sikrer rettstrygghet og demokrati. Det sparer samfunnet for tid og penger og bygger tillit mellom kommunen og innbyggeren.

For de som søker informasjon fra kommunen er kommunens nettsider den viktigste kommunikasjonskanalen. I tillegg informerer kommunen gjennom sosiale og redaksjonelle medier. Det er også et mål å bruke studentmediene og nettsidene til Utdanning i Bergen i større grad for å nå ut med informasjon til studentene. Det vil også være viktig å koordinere og samarbeide med de ulike utdanningsinstitusjonene for å sikre at informasjonen også blir formidlet gjennom deres kommunikasjonskanaler.

For å gjøre informasjonen på kommunens nettsider lettere tilgjengelig for studentene, vil menypunktet «Ung» bli etablert på forsiden. Her samles all relevant informasjon rettet mot barn, ungdom og unge voksne. Studenter vil inngå i målgruppen «Ung». I tillegg har vi menypunktet «Ny i Bergen». Den informasjonen blir det hver høst informert om gjennom egen nyhetssak på forsiden av bergen.kommune.no, i nyhetsbrev og i andre kommunikasjonskanaler rettet mot studenter. Menypunktet ligger fast under Bergen kommune - Om kommunen.

Bergen kommune er opptatt av å nå ut til studenter som ikke har norsk som sitt morsmål. For tiden pågår det et arbeid på kommunens nettsider med å teste ut automatisk oversettelse av informasjonen til de mest brukte språkene. I et

4 GOD
UTDANNING

8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

11 BÆREKRAFTIGE
BYER OG
LOKALSAMFUNN

16 FRED, RETTFERDIGHET
OG VELFUNGERENDE
INSTITUSJONER

³⁴ [Bergen kommune: informasjonsundersøkelse, mai 2022.](#)

bysamfunn preget av økende språklig mangfold er oversettelse av informasjon høyt prioritert.

Informasjon knyttet til helse, miljø og sikkerhet for studentene er viktig og blir tatt frem og gjort tilgjengelig i relevante kommunikasjonskanaler internt og eksternt. Eksempel på dette er den årlige brannsikkerhetskampanjen som Bergen brannvesen gjennomfører.

Bergen kommune som arbeidsgiver

Bergen kommune leverer tjenester til de rundt 300 000 personene som bor i kommunen. De ansatte er på ulike måter med på å sikre drift av blant annet skoler, barnehager, sykehjem, kulturtilbud, idrettsanlegg, veier, bygg og friluftsområder. Bergen kommune er den største arbeidsplassen i regionen, med over 20 000 faste ansatte. Vi har et viktig oppdrag med å skape et godt lokalsamfunn for innbyggerne i kommunen.

Kommunen fyller flere roller. Bergen kommune er både tjenesteyter, politisk system, samfunnsutvikler og forvaltningsorgan og har dermed stor påvirkning på innbyggernes hverdag. Kommunen er derfor en svært potensiell arbeidsgiver for mange av studentene i Bergen både under og etter studiene. Studentene er derfor en viktig målgruppe med tanke på kommunens rekrutteringsbehov både i dag og i fremtiden.

Bergen kommune har gode erfaringer med å ansette traineer og ser verdien av å kunne tilby traineestillinger for å være en attraktiv arbeidsgiver. Kommunen har de siste årene ansatt traineer gjennom ulike traineeordninger, både egne ordninger og gjennom for eksempel Trainee Vest. Bergen kommune har vært partner i Trainee Vest siden programmet ble startet i 2008. Kommunen har ansatt traineer i 13 av de 16 kullene som har vært rekruttert i programmet. Totalt har kommunen ansatt 32 traineer, noe som tilsvarer to traineer årlig. Arbeidsmiljølovens § 14-9 sier at arbeidstakere skal ansettes fast. Avtale om midlertidig ansettelse kan inngås når det kan hjemles i lovens § 14-9 (2). Bergen kommunens vurdering er at traineestillingene som har vært utlyst i kommunen ikke faller inn under unntaksbestemmelsene og at traineer derfor ansettes fast. Dette har vært et konkurransefortrinn for kommunen i enkelte traineeprogram.

Studenter som er ansatt i kommunen er omfattet av samme lov- og avtaleverk som andre ansatte. Særlige tiltak rettet mot denne gruppen vil i stor grad handle om rekruttering og ansettelser. Arbeidsgiverpolitikk innen dette området vil være en del av det planlagte arbeidet med en overordnet sak om rekruttering.

Studenter er viktige arbeidstakere for kommunen både som ferievikarer og i stillinger gjennom hele året. Det skal være enkelt å finne informasjon om sommerjobber og stillinger. Kommunens plattform for å lyse ut ledige stillinger er Webcruiter og stillinger fra denne databasen formidles automatisk på kommunens nettsider og på jobbsidene «Arbeidsplassen» hos NAV. I tillegg er det mulig å formidle jobbene i andre definerte jobbportaler. Dersom det er et ønske å spisse formidlingen mot spesielle målgrupper gjennom andre portaler kan kommunen jobbe for at dette lar seg løse gjennom en integrasjon med systemet eller en annen digital prosess.

Bergen kommune som tilrettelegger for god utdanning

Det at kommunen tar imot studenter i praksis og tilrettelegger for studentoppgaver er med på å bidra til god utdanning.

Bergen kommune tilbyr eksempelvis praksisplasser og lærlingplasser for alle helsefagene. Hvert år utdannes det rundt 160 helsefagarbeidere, 400 sykepleiere og 160 leger i Bergen. Samtlige av disse har praksis i kommunehelsetjenesten i løpet av utdanningsløpet og mange av disse har praksis i Bergen kommune.

Praksisperioder er en viktig rekrutteringsarena for profesjonsstudenter innen helsefag og pedagogiske fag. Kvaliteten på praksisperioden vil også påvirke deres framtidige valg av arbeidsplass. Byrådssak 1197/22 *Strategisk rekrutteringsplan i Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet 2022-2027* presenterer tiltak for å styrke dette innen helsesektoren.

Bergen kommune tar også i mot studenter i praksis fra andre studieretninger, eksempelvis ingeniør-, samfunnsvitenskapelig- og økonomiske studier. Praksisperioder innen andre utdanningsretninger kan kordineres bedre. Det kan eksempelvis gjøres sentralt i én enhet i Bergen kommune.

Studenter har muligheter til å orientere oppgaver og studentarbeid mot reelle problemstillinger i samfunnet på ulike tidspunkt i studieløpet. Bergen kommune har i dag gode løsninger rettet mot forsknings- og utdanningssektoren innen enkelte avgrensede fagfelt. Det bør være et mål for kommunen å utvide dette arbeidet og utvikle en ordning som gjør det enkelt for studenter og utdanningsinstitusjoner å komme i kontakt med ulike fagmiljø. Det er mulig å se en ordning for studentpraksis og studentoppgaver i sammenheng.

Bergen kommune som næringsutvikler

Bergen er Vestlandets hovedstad, sentrum for verdens fremste havregion, har Norges høyeste tetthet av næringsklynger og er en populær turistdestinasjon. Som europeisk kulturby, verdensarvby og UNESCO matby tilbyr Bergen opplevelser, handel og kultur på høyt nivå.

Bergensregionen har vekstkraftige og sterke næringer. Bergen har gjennom hele sin historie levd av, og vil også i fremtiden fortsatt leve av handel og havet. Regionen har landets rikeste, mest mangfoldige og konsentrerte miljø knyttet til havnæringene. Flere av de viktigste basisnæringene i Bergen er bygget på, og utnytter, denne nærheten til kyst og havets ressurser. Den ikke-fornybare energiproduksjonen (olje og gass) er den klart største basisnæringen i Bergen, men også den fornybare energiproduksjonen, marine og maritime næringer og reiseliv har ledende posisjoner nasjonalt og internasjonalt. I tillegg er finans, bygg, media og ikke minst handel og kulturbasert næringsliv viktig for å lykkes med å være en attraktiv og fremtidsrettet region.

Bergen skal ha en bærekraftig vekst som ivaretar klima- og miljøhensyn. Tilgang til relevant kompetanse er en forutsetning for utviklingen av næringslivet. Samtidig er et attraktivt næringsliv en forutsetning for at studentene blir værende i Bergensregionen etter endte studier. Bergen er sentrum i en region med bredt sammensatt næringsliv med stort vekstpotensial, og derfor skal Bergen være en sentral møteplass og

samarbeidsarena for virksomheter og miljøer med høy kompetanse. Tett dialog og samhandling mellom næringslivet, myndigheter og utdannings- og forskningssektoren er avgjørende for at hele regionen skal lykkes.

Verden i Bergen – internasjonale studenter

Høsten 2022 ble det registrert nærmere 3 300 utenlandske studenter ved universitet, høyskoler og fagskoler i Bergen.³⁵ Internasjonale studenter kommer til Bergen både på kortere utvekslingsopphold og for å ta en hel grad. Mangfold blant studentene og i befolkningen ellers er ett av Bergens konkurransefortrinn. Eksempelvis er det en ressurs at mange bergensere kan språk som polsk, kinesisk, arabisk og hindi siden disse språkene og kunnskap om kulturene er viktige i voksende økonomier.

Bergen skal være en åpen og inkluderende by for alle innbyggere uavhengig av hvor de kommer fra. Kunnskapsbyen Bergen har utdanningsinstitusjoner som er attraktive for internasjonale studenter og forskere, og med strategiske relasjoner i hele verden. Kommunen ønsker å gjøre sitt for å legge til rette for at internasjonale studenter flytter til og trives i Bergen.

Som nevnt over, er Bergen kommune opptatt av å nå ut til studenter som ikke har norsk som sitt morsmål.

Bergen er en kommune som bosetter flyktninger hvert år og etter Russlands invasjon av Ukraina er det kommer særlig mange nye flyktninger til byen. En god del av flyktningene som kommer er studenter eller personer som har sin arbeidsplass ved en høyere utdanningsinstitusjon. Kommunen samarbeider med utdanningsinstitusjonene på ulike måter om dette temaet både i forskningsprosjekter, språkopplæring og ikke minst å legge til rette for at flyktninger kan få starte et utdanningsløp så snart som mulig.

TILTAK

1. Opprette et eget meny punkt på nettsiden til Bergen kommune om det å være ung i Bergen. Der kan det blant annet være informasjon om Innbyggjerservice, rettigheter, aktuelle råd- og veiledningstjenester og vise videre til informasjon hos andre relevante aktører.
2. Styrke arbeidet i kommunen med å tilby relevante oppgaver og praksis under studiene. Det skal utredes hvordan dette bør gjøres, herunder om det bør utvikles en sentral ordning for koordinering og formidling av henvendelser, som gjør det enkelt for studenter og utdanningsinstitusjoner å komme i kontakt med relevante fagmiljø. Dette må gjøres i samarbeid med utdanningsinstitusjonene og eksisterende ordninger.
3. Vurdere tiltak for å opprette flere offentlige Ph.D.-stillinger i Bergen kommune, eksempelvis ved å identifisere kunnskapsbehov, sikre finansiering og fjerne eventuelle flaskehalsar.
4. Gjøre ledere i Bergen kommune oppmerksom på muligheten til å publisere relevante stillinger gjennom Utdanning i Bergen sin jobbportal.

---

³⁵ Tall for høsten 2022 tilsendt direkte fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Stipendiatar er ikke inkludert. Merk at dette tallet kan omfatte utenlandske personer som ellers bor/oppholder seg i landet til vanlig. Tallet kan derfor være noe høyere enn det som er gjerne omtales som «internasjonale studenter», det vil si personer som spesifikt har kommet til Norge for å studere.

5. Øke mengden praksisplasser i kommunen, særlig for disiplinlagene, ved å oppfordre og hjelpe kommunens ulike avdelinger og etater til å få kontakt med relevante utdanningsinstitusjoner. Vurdere egen satsing for å rekruttere og beholde flere traineer i kommunen.
6. Vurdere incentivordninger for å få flere bedrifter til å ansette nyutdannede. Av incentivene som kan være aktuelle å vurdere er blant annet tilskudd til bedrifter som ansetter noen fast etter en traineeperiode, søkbar støtteordning for lønnsavlastning i forbindelse med ansettelse av nyutdannede eller tilskuddsordning for studenter som samarbeider med bedrifter i Bergen om å skrive bachelor- eller masteroppgaver. Ordningene bør også omfatte incentiver som er særskilt rettet mot nyutdannede og studenter med nedsatt funksjonsevne, hull i CVen, eller innvandrerbakgrunn.
7. Sikre at det er tilgjengelig informasjon for internasjonale studenter på kommunens nettside, som både ønsker de velkommen, gir relevant informasjon om kommunale tjenester og lenker videre til relevant informasjon hos andre aktører.
8. Bruke nettverket Utdanning i Bergen for å promotere Bergen som internasjonal kunnskapsby og få internasjonale studenter til å føle seg velkomne i Bergen.
9. Sette forholdene for internasjonale studenter på agendaen på kontaktutvalgsmøtene jevnlig.
10. Videreutvikle samarbeidet mellom høyere utdanningsinstitusjoner og Bergen kommune om arbeid med flyktninger, eksempelvis gjennom samarbeidsmøtene med utdanningsinstitusjonene.

Relevante planer og saker

- [Ordet fangar – språkpolitisk plan](#)
- Være der bergenserne er (intern kommunikasjonsveileder)
- [Informasjonssikkerhet og personvern i kommunens bruk av sosiale medier](#)
- [Digital transformasjon og bærekraftig tjenestetilbud](#)
- [Strategisk rekrutteringsplan for Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet 2022-2027](#)
- [Sentralisering av arbeidsmarkedstiltak](#)
- [Arbeidsinkludering. Opptrapping av sentraliserte arbeidsmarkedstiltak i Bergen kommune](#)
- [Bergen og verden - internasjonal strategi for Bergen kommune](#)
- [Bergen og verden - internasjonal handlingsplan for Bergen kommune](#)
- [Representantforslag fra Andreas Madsen Berg \(SV\) om å forsterke tilknytningen mellom studenter og kommunen](#)

OVERSIKT OVER ØKONOMISKE KONSEKVENSER OG ANSVAR FOR Å FØLGE OPP TILTAKENE

Under følger en oversikt over økonomiske konsekvenser av de ulike tiltakene i planen, samt hvem som har ansvar for å følge opp tiltakene.

De fleste tiltakene i planen kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjettammer. Enkelte tiltak vil derimot kunne kreve økte bevilgninger, se tabellen under for mer informasjon.

Tiltak som vil kreve økte bevilgninger vil vurderes fremmet i forbindelse med arbeidet med årlig rullering av handlings- og økonomiplan, og gjennomføring vil være avhengig av budsjettmessig handlingsrom og politiske prioriteringer.

Merk at flere av tiltakene handler om å utrede eller å vurdere ulike løsninger, og at utredningene og vurderingene kan utløse behov for økte bevilgninger. Disse eventuelle konsekvensene er ikke mulig å anslå før utredningene er utført og behovet for økte bevilgninger vil i tilfelle bli løst som beskrevet i avsnittet over.

Byrådet står selv fritt til å organisere sitt arbeid, så ansvarsfordelingen som er beskrevet i tabellen under kan endre seg over tid.

Drivkraft for utviklingen av studiebyen Bergen

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
1. Sikre regelmessige møter i byrådsleders kontaktutvalg, med minst 2 møter i året. Vurdere sammensetningen av utvalget på nytt og informere godt til de utvalget angår og andre interessenter.	Nei.	Byrådsleders avdeling

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
2. Aktivt invitere studentorganisasjonene til å gi innspill til høringer av politiske planer som angår studentene.	Nei.	Byrådsleders avdeling lager oversikt over kontaktinformasjon, mens alle avdelingene selv er ansvarlig på å sende politiske planer på høring.
3. Bruke medlemskapet i Utdanning i Bergen til å løfte og oppfylle tiltak fra denne planen.	Nei.	Byrådsleders avdeling
4. Beholde medlemskapet i Storbynettverket kunnskapsbyer og invitere Utdanning i Bergen til å delta i kommunens delegasjon til nettverket.	Ja, 25 000 kroner årlig.	Byrådsleders avdeling

Rettferdig og inkluderende studieby

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
1. Fortsette å bidra med økonomisk støtte til Sammen Psykisk Helse.	Nei.	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester
2. Arbeide for økt åpningstid ved helsestasjon for ungdom og studenter i sentrum.	Ja, årskostnadene for en time ekstra åpningstid er 145 000 kroner i økte lønnskostnader. Dette inkluderer en psykolog, fire helsesykepleiere og en lege.	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester
3. Bidra til å gjøre helsetjenester til gutter og unge menn mer tilgjengelig ved flere helsestasjoner for ungdom (og studenter).	Nei.	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester
4. Gjennomføre brukerundersøkelse av helsestasjon for ungdom og studenter for å forbedre tjenestene.	Nei.	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
5. Bidra til kampanjer for å styrke seksuell helse hos ungdom og studenter og bidra til reduksjon av smitte av seksuelt overførbare infeksjoner ved å tilby gratis tester.	Nei.	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for helse og omsorg
6. Samarbeide med studentsamskipnaden Sammen om å utforme oversiktlig informasjon over tilbudene som finnes innenfor psykisk helse.	Nei.	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester
7. Være en aktiv støttespiller for Sammen ved å følge opp tiltak i <i>Boliger for studenter i Bergen – Handlingsplan mot 2030</i> , og på den måten stimulere til bygging av flere studentboliger.	Nei.	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester
8. Videreføre fritak for eiendomsskatt for Sammen sine eiendommer i tråd med sak 87/19 <i>Søknad om fritak for eiendomsskatt, Sammen – Studentsamskipnaden på Vestlandet</i> .	Nei.	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom
9. På bakgrunn av tips eller mistanke om ulovlige forhold, sjekke om hybler og leiligheter er lovlig bygd og har godkjente rømningsveier.	Nei.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling
10. Fortsette å arbeide opp mot statlige myndigheter slik at studentboliger fremover kan bli et eget reguleringsformål i plan- og bygningsloven.	Nei.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling
11. Ved fortykning av den kommunale boligmassen i Bergen kommune, jfr. handlingsplan vedtatt av bystyret, skal salg til Sammen vurderes og dialog med Sammen opprettes i de tilfeller der kommunale boliganlegg vurderes tatt ut av porteføljen til kommunen.	Nei.	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom
12. Vurdere å presisere bestemmelsen i KPA2018 § 9.7 neste gang kommuneplanens arealdel blir rullert.	Nei.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
13. Bidra til mer forutsigbare og raskere prosesser ved å utvikle en veileder for plan- og byggesaker om studentboliger.	Nei.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling
14. Samarbeide med skeive organisasjoner for å sikre at det er et bredt organisasjonsliv for skeive studenter i Bergen.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
15. Vurdere videreutvikling av helsetilbudet til transpersoner.	Nei.	Byrådsavdeling for helse og omsorg
16. Informere om at studenter som opplever rasisme og diskriminering i Bergen kan benytte seg av tilbudet til Diskriminerings- og meklingsbenken (DiMe) for å få råd og veiledning.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
17. Innarbeide informasjon om økonomi- og gjeldsrådgiving under det nye menypunktet på nettsiden til Bergen kommune om det å være ung i Bergen.	Nei	Byrådsleders avdeling i samarbeid med Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester
18. Sette forholdene for studenter med funksjonsnedsettelse på agendaen på kontaktutvalgsmøtene jevnlig.	Nei.	Byrådsleders avdeling
19. Sette forholdene for studenter med funksjonsnedsettelse på agendaen i møter med Vestland fylkeskommune, utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnaden.	Nei.	Byrådsleders avdeling
20. Samarbeide med Velferdstinget Vest og øvrig organisasjonsliv om å tilrettelegge for gode og trygge studentarrangement	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
21. Vurdere om kommunen kan tilby egne skjenkekurs, redusere kostnaden knyttet til anskaffelse av ambulerende skjenkebevilling eller på annet vis gjøre det enklere og rimeligere for studentorganisasjoner å få skjenkeløyve. Nye tiltak vil komme i tillegg til eller i istedenfor studentrabatten som allerede blir gitt på Ansvarlig skjenking-kurset.	Nei.	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
22. Utrede ulike incentivordninger for å få flere og mer universelt utformede utesteder i Bergen.	Nei.	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom

Grønn studieby

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
1. Involvere studentene i kommunens klimaarbeid for å legge til rette for at de kan ha en aktiv rolle i klimaomstillingen.	Nei.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling
2. Sørge for god dekning av bysykler ved utdanningsinstitusjonene.	Nei.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling
3. Fortsette den gode dialogen med fylkeskommunen om prisen på kollektivtransport, vurdere flere fleksible takstordninger, og heve aldersgrensen for hvem som kan få studentrabatt.	Nei.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling
4. Vurdere ulike typer studentrabatter på bysykkelordningen i Bergen.	Nei.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling
5. Bergen kommune skal legge til rette for at det er HC-parkeringsmuligheter i tilknytning til alle studiestedene og alle studentboligene i Bergen kommune.	Tiltaket ble vedtatt tatt inn da bystyret behandlet planen (vedtak 4 sak 204/23), og de økonomiske konsekvensene er derfor ikke utredet.	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling

Nyskapende og attraktiv studieby

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
1. Sikre et godt samarbeid mellom Bergen kommune, Studentidrettsrådet ved Velferdstinget Vest og Sammen idrett med ett årlig møte.	Nei.	Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett
2. Sikre at studentidretten og studentkulturen får tilstrekkelig informasjon om og oversikt over ledig kapasitet i kommunens anlegg og offentlige lokaler.	Nei.	Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett og Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering
3. Synliggjøre mulighetene som ligger i velkomstuken for bedre integrering av studentene i det brede kultur og aktivitetslivet i Bergen, og legge til rette for flere koblinger opp mot andre arrangement i samme periode, som for eksempel kulturnatten.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
4. Invitere kulturstyret og de ulike studentorganisasjonene til årlige informasjonsmøter om kommunale tilskuddsordninger og tilbud, samt stille med kompetanse og veiledning på organisasjonenes egne arrangementer.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
5. Evaluere pilot med gavekort som kan brukes til kultur, mat eller opplevelser i Bergen for å gi incentiv for byens studenter om å flytte folkeregistrert adresse til Bergen. Basert på evalueringen må det besluttes om ordningen skal bli videreført og eventuelt utvidet.	Ja. Dersom pilotprosjektet skal videreføres og utvides, vil det anslagsvis kreve 4,0 millioner for å dekke kommunens utgifter, men samtidig er inntektene ventet å kompensere for utgiftene knyttet til ordningen.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
6. Oppfordre alle studentorganisasjoner til å benytte seg av byens nettverks- og kompetansesentre på kulturfeltet, for økt integrering av studentkulturen og organisasjonene i byens kulturliv.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
7. Oppfordre alle kulturorganisasjoner med tilskudd fra kommunen til å aktivt oppsøke og kommunisere sine tilbud opp mot studentene, eksempelvis i samarbeid med Utdanning i Bergen og nettsidene Studentbergen.no.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
8. Jobbe for å få flere studenter med i det etablerte frivillige organisasjonslivet gjennom å oppfordre Amatørkulturrådet og organisasjoner innen frivillighetsfeltet til å aktivt rekruttere blant studentene, og senke terskelen for deltakelse uten krav om aktivt bidrag i organisasjonsarbeid.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
9. Sørge for at studentkulturen har tilgang til kommunens tilskuddsordninger, lokaler og kompetanse på lik linje som andre aktører.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
10. Fortsette å bruke Utdanning i Bergens nettside studentbergen.no til å løfte frem studentorganisasjoner, studentfrivillighet og kulturarrangement for studenter.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.
11. Sammen med de sentrale kulturinstitusjonene i Bergen utrede mulighetene for å innføre rabatterte ordninger for studenter på alle idrett- og kulturarrangementer.	Nei.	Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.

Ansvarlig studieby

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
1. Opprette et eget meny punkt på nettsiden til Bergen kommune om det å være ung i Bergen. Der kan det blant annet være informasjon om Innbyggjerservice, rettigheter, aktuelle råd- og veiledningstjenester og vise videre til informasjon hos andre relevante aktører.	Nei.	Byrådsleders avdeling

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
2. Styrke arbeidet i kommunen med å tilby relevante oppgaver og praksis under studiene. Det skal utredes hvordan dette bør gjøres, herunder om det bør utvikles en sentral ordning for koordinering og formidling av henvendelser, som gjør det enkelt for studenter og utdanningsinstitusjoner å komme i kontakt med relevante fagmiljø. Dette må gjøres i samarbeid med utdanningsinstitusjonene og eksisterende ordninger.	Ja, eventuell etablering av en sentral ordning for formidling av studentpraksis forventes å ha en årlig driftskostnad på 2-3 millioner ut over eksisterende ramme.	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom
3. Vurdere tiltak for å opprette flere offentlige Ph.D.-stillinger i Bergen kommune, eksempelvis ved å identifisere kunnskapsbehov, sikre finansiering og fjerne eventuelle flaskehalser.	Nei.	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom sammen med øvrige byrådsavdelinger
4. Gjøre ledere i Bergen kommune oppmerksom på muligheten til å publisere relevante stillinger gjennom Utdanning i Bergen sin jobbportal.	Nei.	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom
5. Øke mengden praksisplasser i kommunen, særlig for disiplinlagene, ved å oppfordre og hjelpe kommunens ulike avdelinger og etater til å få kontakt med relevante utdanningsinstitusjoner. Vurdere egen satsing for å rekruttere og beholde flere traineer i kommunen	Nei, men gjennomføring av tiltaket bør ses i sammenheng med tiltak 2.	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom
6. Vurdere incentivordninger for å få flere bedrifter til å ansette nyutdannede. Av incentivene som kan være aktuelle å vurdere er blant annet tilskudd til bedrifter som ansetter noen fast etter en traineepriode, søkbar støtteordning for lønnsavlastning i forbindelse med ansettelse av nyutdannede eller tilskuddsordning for studenter som samarbeider med bedrifter i Bergen om å skrive bachelor- eller masteroppgaver. Ordningene bør også omfatte incentiver som er særskilt rettet mot nyutdannede og studenter med nedsatt funksjonsevne, hull i CVen, eller innvandrerbakgrunn.	Nei.	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom
7. Sikre at det er tilgjengelig informasjon for internasjonale studenter på kommunens nettside, som både ønsker de velkommen, gir	Nei.	Byrådsleders avdeling

Tiltak	Økonomiske konsekvenser som ikke kan finansieres innenfor gjeldende rammer?	Ansvar
relevant informasjon om kommunale tjenester og lenker videre til relevant informasjon hos andre aktører.		
8. Bruke nettverket Utdanning i Bergen for å promotere Bergen som internasjonal kunnskapsby og få internasjonale studenter til å føle seg velkomne i Bergen.	Nei.	Byrådsleders avdeling
9. Sette forholdene for internasjonale studenter på agendaen på kontaktutvalgsmøtene jevnlig.	Nei.	Byrådsleders avdeling
10. Videreutvikle samarbeidet mellom høyere utdanningsinstitusjoner og Bergen kommune om arbeid med flyktninger, eksempelvis gjennom samarbeidsmøtene med utdanningsinstitusjonene.	Nei.	Byrådsleders avdeling og Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering.

